ԺԲ. ՏԱՐԻ 3437 (Ն. Տ.) 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895 — 28 ՅՈՒԼԻՍ 1895 — 18 ՍԼՔԻԷՐ 1313 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԱՐԿԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Դալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وولك غزه‌ته‌سی ادارهسی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Դասատուց թղթատարի ծղրմէք միւրիճով Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած Ֆրանկ դրամ ոչ ընդունիւն եւ չի [illegible]

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԽՈՆԱՐՀ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ուրֆայի մեր թղթակիցն ինքնատիպ լուր մը կը հաղորդէ, որ բեռնակիրներու դասակարգին պատկանելուն համար՝ շահեկանութենէ զուրկ չէ. և յետոյ, զանազանութիւն մը կը բերէ նիւթերու միօրինակութեան վրայ որոնք պէտք չէ որ անպատճառ մասնաւոր շրջանակներու և որոշ առարկայներու պատկանին։

Այդ քաղաքին հայ բեռնակիրները, որոնք իրենց կնոջին գրեթէ ամբողջութիւնը կը կազմեն, տանիշատակ տարիներէ ի վեր հայհոյութեանց անգիր բառարանը նորանոր աննախանձելի յաւելուածներով ճոխա՝նելէ և օրաստէական անդադրում պայքարներով իրենց հաւքաւը գոհեկանելէ յետոյ, այս օրերս ինքնաբերաբար եկած յանգած են քանի մը որոշումներու։

Ա. Ընտրած են իրենց համար արհեստապետ մը եւ անոր տուած են քանի մը օժանդակներ։

Բ. Սահմանած են հրամանակ մը որուն ցուցած կարգին համեմատ գործէ պիտի վարէ իւրաքանչիւր բռնակիր։

Գ. Եթէ բեռնակիր մը բերնէն փախցուցէ հայհոյութեան խօսք մը, արհեստապետին հաղորդուելով՝ այնպիսին մէկ օր պիտի զրկուի իր գործէն ու վարձէն։

Այս որոշումներու առաջին երկուքը կը վերաբերին իրենց արհեստին կիրառման կանոնաւորութեանը, ուսկից իրենք կ'օգտուին ամենէն աւելի. վերջինը զուտ բարոյացուցիչ հանգամանք մը ունի, որ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ։

Բեռնակիրը, թէ իր քաղաքին մէջ գտնուի և թէ այլուր, միշտ արգելհատանք կ'ազդէ իր տաժանելի աշխատութեանը համար և հանակիր զգացումներ ներշնչած է պանդուխտի կեանքը դիտողներուն ու նկարագրողներուն։ Քիչերը կան մեր մէջ, որ երբ կը նշմարեն այն ցնուտ և հուժկու մարդը որ իր բեռին տակ կքած՝ կ'երթայ քրտնաթոր ու յամրաքայլ, կամ երբ կը տեսնեն անոնց բոլորիւը, իրիկուան հանգիստի ժամուն, խեղճուկ սեղանի մը շուրջ ուր իրենց պատանեկութեան երգերը կեղտնակեն կերկերաձայն, կարեկցութեան պէս բան մը չզգայ. այս տպաւորութեան առիթ տեղի կուտան անոնց վարք ու բարքին թերութիւնները մատնանիշ ընելու, անոնց յորդորներ կարդալու պէտքը. պարտքի ու բեռի տակ ընկճուող այդ խեղճերուն բան մը ըսել կարելի՞ է. մեր հոգեւորականներուն միտքէն անցած է երբէք անոնց մէջ մտնել, անոնց ողորմելի բնակարանները այցելել, ամբիոնէ խօսք մը ուղղելու և ամենէն աւելի դժբաղդները, յուսահատները սփոփելու համար. հասարակ ընթերցում պիտնալու և իրենց առօրեայ պարզ հաշիւը բռնելու անկարող բեռնակիրները և անոնց դիրքին մէջ գտնուող խոնարհ դասակարգեր, վերացական կարեկցութիւն մը միայն կը հրապուրեն. միակ դրական բանը որ խորհուած է անոնց ինդպատ, պանդուխտներու կիրակնօրեայ դասախօսութիւնն էր որ ատենօք կը կատարուէր քանի մը անձնուէր աշխարհականներու կողմէ, բարեյիշատակ Ծերունիի մը նախաձեռնութեամբ. Քրիստոսատուր Ղազարոսեանի մահէն յետոյ, յիմայանք թէ շարունակող մը գտնուած ըլլայ այդ ազնիւ գործին. մեծ մասով բեռնակիրի տղաքներ, գաւառէն նոր հասած, կը յաճախէին այդ դասերուն, Ղալաթիոյ եկեղեցին, ուր կարգալ-գրելել, յոյս գործագութիւն ու Քրիստոնէականի սկզբունքներ կաւանդուէին իրենց. օգուտը կրկին էր. պարզ գիրք մը կամ լրագրի մը լուրերը կարդալու, իրենց ընտանիքին նամակ մը գրելու կարողութենէն զատ, կը ստանային նաև վարժութիւն՝ անգրագիտ ժամերու մէջ հանդարտ ու կրթիչ զբաղում մը ունենալու, փոխանակ դիւեհարուելէն հրապուրուելու։ Անոնց մէջ ինչ ուզիմ երիտասարդներ կան, որոնց միտքը իր նախնական վիճակին մէջ թողուելով կը փթանայ. հանդիպած չէ՞ք բեռնակիրներու որոնք մաքսատուն եկող օտարականին հետ ֆրանսերէն քանի մը բառ փոխանակել գիտեն և այսքանը՝ միայն վարժութեամբ։ Մենք միտնար չունինք, բայց գիտենք թէ ինչ կրնեն անոնք. ամենէն աւելի լքուած, աղքատ դասակարգերուն, մտքի խաւերուն մէջ կը դեգերին. հիւանդին, տգէտին, աղքատին քովն են. կրօնքի ու բարոյականի մխիթարութիւնը կը հայթայթեն անոնց, նախակրթութեան մը բարերար հիմերը դնելով ամխիներուն մէջ. եթէ մեր քահանայները տրամադրութիւն ունենային այս ուղղութեամբ քիչ մը աշխատանք ու յոգնութիւն յանձն առնելու։ եթէ մասնային բեռնակիրն, պանդուխտն, ու հայրարար ուղղէին անոնց թերութիւնները, խրատէին որ գայրոյ դնեն իրենց զաւակը, կամ եթէ երկարատեւ բայակայութեամբ ու աշխատութեամբ քիչ մը դրամի տէր եղած են՝ իրենց ընտանիքին քով վերադառնան՝ որ կարօտ կը քաշէ, արցունքը աչքին, իրենց հոգեւոր պաշտօնէն գո՞ւրա ու նուաղ օգտակար գործ մը կատարած պիտի ըլլային արդեօք։ Եւ եթէ միւնոյն ատեն դտնուէին քանի մը վարժապետներ որոնք կիրակնօրեայ դասախօսութիւնը վերահաստատելու գաղափարն ունենային, ոչքա՞ն յարգի յիշատակ մը թողած պիտի ըլլային ազգին մէջ։ չենք կարծեր, որ եթէ այդ պարագային մէջ ծախքի դուռ մը բացուէր, այդ հաւատ գումարը հոգայողներ չի ներկայանային։

Ուրֆայի հայ բեռնակիրներուն ինքնաթափ մտածումը հայհոյութիւնը վերյիշելու համար իրենց արհեստապետութեան մէջէն, որուն համար նիւթական պատիժ ալ սահմանած են, սկզբնաւորութիւն մ'է դէպի բարեկրթութիւն. գաւառի մը խորը, անուս դասակարգի մը վրայ նշմարուող այս բարոյացուցիչ ընթացքը, ինքնին շատ անշնչ, կարեւորութենէ զուրկ չենք համարիր. երբ բեռնակիրը ինքզինքն ուղղելու, կրթելու կ'ելլայ, ամեն անոնք որոնց ձեռքէն բան մը կուգայ, հոգեւորական թէ աշխարհական, հոս թէ դուրսերը, այդ ձգտումին նպաստելու, թերեւս ազդուին այս օրինակէն։ Տ.

ՄՈԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ամեն մարդ դպրոց գացած տարիներին մէջ, ուր երեւակայութիւնները ճիրանակ թեթեւ ամպերու պէս կը տարուբերին, կը ցրուին, կամփոփուին մերթ արագաստիկ, մերթ յամրընթաց, մոլութիւն մը կ'ունենայ. ոտանաւոր գրել. ա՜խ, այն կարճ, սեղմ, գողտրատղերով, կոկիկ տուներով, ականջ գգուող յանգերով բանաստեղծութիւնները. իսկայ մը որուն անպատճառ կ'ուզէ հասնիլ ուսանող մը։ Ո՞ր չափ կը խորշի արձակէն, լայն, թանձր, երկար տողեր, ձանձրանալի ֆրազներ, տափակ ու անհամ. հապա խմաններ որ կը տարտղնին, կը տարածուին՝ փոխանակ ամփոփ ձեւի մը տակ—ինչպէս ոտանաւորին մէջ—իսկոյն ուղղիդ թաղանթին զարնելու։

Կ'երեւայ թէ ոտանաւորը իր այս բոլոր գեղեցիկ բարեմասնութիւններուն համար իրեն կը ձգէ մեր գեղատի ուսանողութիւնն, որ կուզէ գրականութիւն ընել։ Իրենց այս ձգտումին մեծ գարկ կուտան կարգ մը ուսուցիչներ, — ասոնք ալ կարծեցեալ գրագէտներ, — որոնք՝ տաղաչափութեան ամեն կանոնները կամ անկանոնութիւնները, ներդաշնակութեան կարեւորագոյն պայմանները սորվեցուցեալ յետոյ աշակերտներուն կը իրախուսեն զանոնք որ ոտանաւոր գրեն, վասն զի այս պիտի ըլլայ իրենց ապագայ գրական փառաւորումին կանոնչգեղ դպրոցին։ Տղան արդէն պէտք չունի այսչափ քաջութեան. ինք հոգիով, մարմնով քերթող է. ու կը սկսի ցաւատել, յանգաւոր տողեր, ճիրմակ մաքուր թուղթի վրայ. լայն լուսանցքով մը, տուները չափակցեալ անչաստութեամբ, խորագիրը գարդարուն, գիրերը մէկ կարգի վրայ՝ աքսելի չարայդուսմով։ Բոլոր ասոնք պատճառներ չեն սակայն որ արտաքուստ հրաշատեսիլ այդ ոտանաւորը ի ներքուստ քսոս մը ըլլայ անիմաստ, ափեղցվիդ բարանջանքներու, անտեղի ճոռոմութիւններու։ Ուսանողը ի՞նչ պերեւեթով այդ հրաշակերտը կը ներկայացունէ իր դասատուին. սա, իր բնդմեւաոր դասախօսութիւններուն այդ վառաւոր արդիւնքին վրայ հրացած, ձեռքը կ'առնէ, ուշագրութեամբ կը կարդայ, կը քնէ, գեղեցիկ հատուածները, վեհ ու բարձր իմաստները հրեւան կը հանէ. բայց, վերջապէս իրրեւ ուսուցիչ, իր վարպետի գրիչը կը խաղցունէ հոս հոն, ճշդելով կանոնաւորելով ու գրգռուելով զայն իր ուսանողին, որ, խնդալից ու անտանելի յաւակնութեամբ մը լեցուած, շնորհաւորութիւններ կ'ընդունի ամեն կողմէ։ Այն օրէն եռքը բանաստեղ կը հրապարակի տգան, ու բան մը չի կրնար եռ կեցունել զինքը այդ խրին համարումէն։

Անոնք որ լրագիրներու խմբագրութիւնները վարելու պաշտօն ունին, ամենէն աւելի առիթ ունեցան տեսնելու նոր սերունդին վրայ տիրող այս մոլութիւնը. օր չեր անցներ որ առ նուազն հինգ վեց ոտանաւոր չիբար՝ հրատարակուելու խնդրանքով. հասնողը գրիչը ձեռք կառնէր բանաստեղծութիւն գրելու, անխառն համոզումով թէ լրագրական էջերը մշտապատրաստ են հրապարակ հանելու գրականութեան այդ ցեղերը, որոնք սակայն իրարու վրայ դիզուելով դիցուելով օրին մէկն ալ կողովը կը նեռաւէին վերջապէս... Արդեօք այդ յանգաւոր տողերուն հեղինակները որչափ կախաստային որ անողոք խմբագիրներն այդպէս գրականութեան հարուած մը կուտային՝ անէութեան մատնելով զանոնք։

Այս ոտանաւորներուն մեծագոյն մասին նիւթը գրեթէ որչիսի՞ մը մէջ կը դառնայ ընդհանրապէս. օրինակի համար, ճանճի մը թռիչը արեւին մէջ՝ իր լուսաւոր թեւերովը. ազոր ազոլկան մը մեղկ նայուածքը որ սիրտեր կը խոցոտէ. կապոյտ երկինքին վրայ գունաւոր ամպերու աքանչելի ծրարումը, շերտ շերտ, բարդ բարդ. յետոյ վերջապէս ասուսակի մը կարկաչաձայն հոսումը, սոխակին երգը, լեռներուն գլուխ-խոտաշէն կանանչը ու ասոր պէս բաներ որոնք տարի կուտան այդ մատաղ միտքերուն գուրս ժայթքելու իրենց բանաստեղծական տագնապը։

Գրականութեան ուսուցիչներուն այս սխալը որ է այսպէս շատ անօգուտ, ապարդիւն սեր մը դրսէն նորածիլ միտքերու վրայ կարդեցեալ բանաստեղծութեան մը մասին, ճշմարիտ տպա մը կենայ նկատելի՝ ոչ միայն այլ նեղմ ուսանողներուն համար որոնց գրական կարողութիւնները փուճ գրուածքներով կը փթանան. այլ մանաւանդ գրականութեան համար, որ փոխանակ բեռնաւորուելու, թերեւս աւելի զարգացում մը ստանար։

Մեր գպրոցներուն մէջ սորվեցուցուածը շատ հեռու է գրականութեան արուեստն ըլլալէ. ոչ միայն չզարգացուներ նորածիլ երեւակայութիւնները, այլ և կը փթացնէ զանոնք՝ թանձր դասաւանդութիւններով։

Դպրոցին գրասեղաններուն վրայ բստացուած այս մոլութիւնն է որ չատերն ապագային կը մտէ հասորի մը մէջ ամփոփուած հրապարակ նետելու իրենց ոտանաւորները։ Ատեն ատեն լրագիրներու կողմէ տրուած բարեբար խորհուրդները ընաւ լսելի չեն ըլլար։ Ու երբ անաչառ քննադատութիւն մը գայ փեռկիտել այդ բանաստեղծութիւններուն դրը քցելը, գժգոհութեան, դայրոյթի ազանգներ կը լսուին հեղինակին կողմէ ու հիլինակին հանճարին վրայ դանդաղներուն կողմէ։

Երբ գեղեցիկ ճկուն, հեշտին արձակը կիսցած է՝ ամենէն հրապուրիչ ու հասկնալի կերպով արտայայտելու համար զգացումներ ու երեւակայութիւններ, ինչո՞ւ դիմել ոտանաւորի մանուռանգատ, անել, դժուար մէջոցին, որուն մէջ գաղափարները չեն կրնար յստակ ու ճիշդ կերպով ձուլուիլ արտայայտուիլ ցորչափ ազդաչափութեան արուեստը, մանաւանդ բանաստեղծի ոգին չեն տիրապետեր գրագէտին մէջ։ Ե.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԻՆ ԲԱՆՈՒԱԾՔ ՄԸ

Հանդէս Սեմօրեայ ուսումնասիրութիւն 1891 յունիս ամսոսեարին մէջ, մեծաբան վերոյ ոսկեթել բանուած, հայ ճարտարութեան և արուեստի վերաբերեալ, և հին շուրջառի մը վրայէն հանուած, խաչաձեւ արձանագրութիւն մ՝ հրատարակեց, որուն բուն իսկ բանուածքն այժմ կը պահուի Վիեննայի Միքիթարեան թանգարանին մէջ։

Այդ խաչաձեւ արձանագրութեան հրատարակութեան առթիւ Հանդէսի խմբագրութիւնն հրաւիրած էր Հանրէ խմբագրութիւնն հրաւիրած էր Հանրէ ի՞նչ՝ տարբերութիւններ, որ տարիներու ընթացքին մեր ազգային ինքնութեան մասնաւորներու մասին ունեցան։

Ամենէն աւելի՝ հարիւրդամեայ Ազգի չափ կոտոր մը՝ թուի թէ չատ հինցած ըլլալուն՝ մկրատուած է տոզ մը գրով։

Բանուածքն ունի այժմ 119 հարիւրամեայ երկայնութիւն, 85 հրգմ. լայնութիւն, իսկ թեւերը 73 հարիւրամեայ է։

Արձանագրութենէն կը տեսնուի թէ նախկին հին շուրջառը նուիրուած է 1652 թուականին, կեսարիոյ Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյն, Շապրդ օղլու՝ Խոճա Գրիգորի կողմանէ։ Այս մասնաւորապէս այժմ Կեսարիոյ մէջ ընտանիք մը չմնացած է։

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ
ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊՕՎԱՆ ՀԵՒԴԱՆԸ

Բ.

Ինչ որ ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւէ և մեծամտոյցիկ տպաւորութիւն մը կը ներգործէ մեր վրայ, գեղապակ մէկ ասատատղէն կախուած՝ տարաբազդ արկածեալը փոխադրելու համար առ ձեռն պատրաստ Բանի մը գիրքեր ալ կան. միայն մէջ այդպէսք իրենց անունները կ'ցուցանդրեն, միւսը պատկերազարդ գիրք մ'է գերմանիերէն լեզուաւ. մին ալ Ֆրանսերէն Աստուածաչունչ մ'է։ Այս Աստուածաչունչին մէջ կը գտնեմ արձանագրութիւն մը, որ կը բացատրէ թէ նուիրուած է սոյն հիւղակին, ի յիշատակ շարաքատարի Պ. Ռիսի, քարտուղար «Բրիտանական Ս. Գրոց Ընկերութեան» որ հոս ճաշէլէն ու հանդատանալէն վերջ, տասն վայրկեանի մէջ իր կեանքը կորսնցուց մատակայ ժայռի մը վրայ գլորելով. Պ. Ռիսա բարեկամն էր մեր խմբին անդամներէն մէկին, որ մեզ կը պատմէ այս արկածալի արկածին մանրամասնութիւնները։

Երբ ներքը նստած կը ճաշակենք սեղանաւոր մեր համեստ ճաշն և կը խոսակցինք, ահեղազդազդ սրտատմեր կը հասնին մեր ականջին։ Ժայռի հատորներ են որ կը թափուին գագաթէ մը ի վար. կամ ուրի յանախ ձեան հիւսներ, որք ամբողջ զանգուածէն անջատուելով կը գլորին ահեղ ուժգնութեամբ իրենց հետ վարելով ամեն ինչ որ կը հանդիպի ճամբուն վրայ և ոգի լեցնելով ձեան փոշիով։ Այս ձեան հիւսերուն մեծ փոսերներ են լերանց այս ամայութեանց մէջ, և իրենց զրզիչ սրտատմն տարաւոր կ'ազդէ ամենէն անխոնջ սրտին։ Բազմաթիւ դէպքեր կը յիշուին ցուցնելու համար թէ ինչ աւերումներ կը գործեն սոյա յանախ։

Անգամ մը Թէոնտոլ մեր հանդիպակաց լեռն ելլելու ձեռնարկած էր բարեկամի մը և քանի մը առաջնորդներու ընկերութեամբ։ Ձեան հիւսն մը կը հասնի յանանկելու. բոլոր խումբն որք պարանով կապուած էին միմեանց, կառնէ կը տանի։ Գագաթէ գագաթ, ժայռէ ժայռ կը կլորին անհաւի սրտութեամբ։ Բոլորին ալ մահն սպասէ էր։ Երբ կը հասնին ստորոտներին այս հիւղակին մօտ և կորովի առաջնորդներէն մին, որ այս բոլոր թաւալմանց միջոցին կարուած չէր իր մտաց ներկայութիւնն, երբ կը հասնի ծանծաղ խոսուղի մը սառնարանին վրայ, մէկը կը նետէ ինքզինքը. իր ընկերներն ալ բնականաբար հոն կը քշուին իր հետ, ձեան կոյտը շարունակելով իր վայրագ ընթացքը կանցնի իրենց վրայէն, և թէեւ բոլորն ալ վնասուած՝ բայց գէթ իրենց կեանքը կազատի այս ճարպկի փարձանքն։

Թեւարլ կը յիշեմ թէ կը նկարագրէ զայս իր մէկ գրքին մէջ քիչ չատ զուարճախառն լեզուաւ. «Ճամբորդութիւն մը ձեան հիւսնի վրայ հեծած» կը կոչէ զայն, բայց չեմ կարծեր որ այնքան զուարթ կղզար երբ այդ անզգամ ձեան կոյտը գինքը կը տանէր գէպի փոր անյատակ անգունդն, սառոյցի ու ժայռի կոյտերու վրայ փշրելու համար զինքը. և ձեան խորը թաղելու ընդմիշտ անհետ և անլիշատակ։

Մեր գիմացը Տիավորկայ կոչուած հրաշակաւոր անցքին գագաթը կ'երեւի ուրիշ Ալպեան հիւրգակ մը։ Ամայութեան մէջ այն ալ, ցուրտ ու տխրագդեցիկ երեւոյթով, սպառակ գագաթներով շրջապատեալ։ Ո՞վ կրնար երեւակայել որ այս առանձին ու անմատչանակ հիւրանը ժայռն պիտի լիներ վիպական դէպքի մը։ Երկու նորապսակ ամուսիններ ազգաւ անգլիացի, իրենց մեղրալուսնին մէկ մասն հոն կ'անցրնեն ամայ։ Քրիստիէնիա եկած էին իրենց զաւակէն անիլիցապէս վերջ. և այս լերանց մէջ պտոյտ մ'ընելու կը ձեռնարկեն քանի մ'օր առաջ։ Խիստ փոթորիկ մը կ'սպիպէ գիրենք այդ հիւղակին մէջ ապաստանել, մինչեւ որ գագրին հովն ու անձրեւը որ բուսական ալերկայս տեսիլին։ Զի պիտի զարմանամ եթէ «մեղրալուսնի հիւղակը» կոչեն զայն տեղացիք այսուհետեւ։

Ցեռ պիտի գտնենք սառնարանին միւս կողմէն։ Ա՛ն նուազ սպառնալից խոսուղիներ կը բացուին մեր առջեւ այդ կողմն ալ։

Ձեան գաստերու վրայէ կ'անցնինք։ Հոս մասնաւոր զգուշութեան կը կարօտինք։ Երբեմն խոսուղիները ծածկուած են ձեան թեթեւ խոսով մը, և մարդ կրնայ յանկէսս խորխորատին մէջ գլորիլ առանց անգամ մ'ալ յանին կանդնելու ակնկալութեան։ Մեր Ալպեան ձողերով կը գնենք ուստի գեղինը ամենուրեք ուր պիտի կոխենք։ Անգամ մը մեր անգլիացի բարեկամը յանկարծ կը խորասուզի։ Ճիշ մը կ'արձակէ իր կինը. ճիշ մը, որ միայն կրնայ խանդակոթ սրտի մը ցայտել, բայց բարեբաղդաբար իր ձեռքէն բռնած էինք. և խոսուղն ալ խոր չէր. և միայն քանի մը զուարճաբանութեան առիթ կ'ըլլայ այս դէպքը։

Աւելի քան վեց ժամ անդադար քայլած էինք սառոյցի վրայ. բայց այնքան կազդուրիչ է սառնարանին օդը, որ հակառակ այս գժբաղդին ընթացքին՝ աւելի կազդուրուած կ'զգանք ամենքս ալ քան թէ խանդած. և ամենքս ալ զոհ էինք մեր այցելութենէն ի Պօվալ հիւղակն Ալպանց

Ալն-Մոր'ի ատան ի Զուիցերիա — Ա.
28 յուլիս 1895

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (41)

ԺԻԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ
ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Սուրհանդակը, զոր կառքին մէջ պահած էր բանալիքով կղպուած տուփով մը, դուրս էր հանած, ախորին մէկ անկիւնը դրած, մինչ իր ձիուն վերքը կը կապէր, և յետոյ կայարան կը վազէր։ Կը բաղկանար հատ կտաւէ երկու պայուսակներէ խնամով կնքուած, որոց մէկը Պէլիէյրի նամակները, իսկ միւսը Սէրնէի նամակները կը պարունակէին... Պէքտը-Քանառ, որ օր մը հայր Լընոռմանին ընկերացած էր Ի Ք... դիտած էր այս ամենը և անմիջապէս իր յատակագիծը պատրաստած։

Այն օրն որ Սէրնէի սուրհանդակը պիտի պարունակէր տոքթոր Պեռլոին նամակներն, իր ընկերոջ հետ կ'ելլար հայր Լընոռմանի կառքը և մինչ Մեծփորը զանիկա վար կը դնէր պանդոկին մէջ փոքր գաւաթներ տալով անոր, ինք կը սպրդէր ախոռին մէջ ուր պայուսակները դրուած էին, կը բանար Սէրնէինը, կը կարդար տոքթորին նամակին հասցէն, զոր դիւրաւ կը ճանչնար, վասնզի տոքթորը մասնաւոր գիր մը ունէր. հատ, դոյդոյ, հագիւ ընթեռնլի, և հնարքը գլուխ եկած կ'ըլլար։

Իրենց նպատակին հասնելու համար, երկու սրիկաները ամեն առաւ կը սպասէին Պէլիէյրէն եկող ճամբուն վրայ, ուր միշտ կը յուսային տեսնել տոքթոր Պեռլոին կառքը... բայց տոքթոր Պեռլոյ կարծես մոռցած էր իր պաշտպանները, վասն զի չէր երեւար ի Սերնէ։ Արդեօք ա՛յ չէ՞ր գրեր, թէ իր նամակներն հիմակ Պէլիէյրէ կը ձգէր։

Երկու ընկերները կը սկսէին մտահոգիլ, մանաւանդ Պէքտը-Քանառ, որ կը տեսնէր թէ իր հանճարեղ հնարքը անօգուտ դառնալ կը սպառնար... Շատ դժուար բան է, կը մտածէր, ուզիղ յոգնեցունել և հանճար ունենալ ու տեսնել որ ամեն բան ջուրը կ'իյնայ վերջին վայրկենին։ Կը զայրանար տոքթորին դէմ և արդէն բոլոր հոգւովը կ'ատիճէր... Բայց վերջապէս առտու մը, սուրհանդակին անցնելէն քանի մը վայրկեան միայն առաջ, մեծ ուրախութիւն մը զգայ։

Ճամբուն վրայ ճանչցած էր տոքթորին երկանիւը որ արշաւակի կուգար հակառակ սոսկալի օդին։ Ձիւնը խոշոր խոշոր կը տեղար. կը յորձանապտուտքեր բուռն ու սառուցիկ հովի մը խարազանումներէն։

Երկինք այնքան գորշ էր, այնքան ցած, որ հագիւ կը տեսնուէր...

Պէքտը-Քանառ յաղթական ադաղակ մը արձակեց։

—Այս անգամ, ըսաւ, յաջողեցանք։

Ցետոյ ընկերոջը դառնալով։

—Գնա, ըսաւ, լրտեսէ մարդը, տես թէ նամակ մը կը նեռէ՞ տուփին մէջ... Ես պանդոկ կը վազեմ տաք գինին պատրաստելու հայր Լընոռմանի համար... Այս օդին պիտի փրծուի։

Տոքթորին կառքը կը մօտենար։

Երկու մարդերը բաժնուեցան իրարմէ... Պէքտը-Քանառ ելաւ դէպի աւանին բարձունքը պատերուն քովէն սողսկելով՝ չտեսնուելու համար, և իր ընկերը սկսաւ քալել այն ճամբէն որուն պիտի հետեւէր տոքթորը նամակատուն երթալու համար, որպէս զի անոր հետեւելու երեւոյթ չունենայ... քանի մը մեթր միայն տոքթորէն առաջ հասաւ նամակատուն, ուստի կրցաւ տեսնել Պ. Պեռլոն որ տուփին մէջ նետեց սեւ կնքամոմով նամակ մը, նորէն կառքն ելաւ և հեռացաւ այնքան արագ որքան եկած էր։

Այս անգամ նամակն էր, այնքան անհամբերութեամբ սպասուած նամակը։ Յաջողած էին։

Մեծփորը, գրեթէ այնչափ ուրախ որչափ իր ընկերը, գնաց անոր միանալ պանդոկին մէջ։

—Եղա՛ւ, ըսաւ։

—Տոքթորը ձգե՞ց նամակը։

—Այո... սեւ կնքամոմով նամակ մը։

—Աղէկ... հիմակ պէտք է որ սպասենք։

—Ահռելի օդ մը կայ, ըսաւ Մաքսիմ Բերին, որ ձիւնով ծածկուած էր, և կրակին մօտեցաւ, որ չգիի կը հանէր իր ոտնամաններէն ու հագուստներէն...

—Տաք գինի սպասրեցի. ան է ընկերս... յարեց Պէքտը-Քանառ... Կէս լիդրա ոմ դնել ուսի... Եթէ հայր Լընոռման չտաքնայ սաստ...

Մեծփորը ժամացոյցին նայեցաւ։

—Հիմակ կ'անցնի՞։

—Կէս ժամէն, եթէ ձիւնը ուշացուցած չըլլայ զայն։

Երեք քառորդ կար որ երկու մարդերը կը սպասէին, երբ սուրհանդակը վերջապէս երեւցաւ ըլլորին ստորոտը։

Ձիերը դժուարաւ կը քաշէին լպրծուն գետնին վրայ... խոնաւ չոգի մը կ'ելլէր տեսակ մը ամպէ։

Պանդոկապետը դրան սեմին վրայ եկած էր, ետեւէն ալ Պէքտը-Քանառ և իր ընկերը։

—Շուտ չի քաշեր, մրմնջեց։

—Ասանկ օդի մը զարմանալի չէ։

—Սակայն բեռ չունի... Կարծես միս մինակ է։

Դուշեց.

—Օ՜ն, հայր, օ՜ն, խմելիք կայ։

Խեղճ կառուցիրը կարծես արթնցուտեսակ մը թմրութենէն ուր ցուրտը թաղած էր զինք... Բնազդական շարժումով մը, խոնաւ խարազանովն հարուած մը տուաւ ձիերուն։ Բաժնէներու հնչիւն մը լսուեցաւ՝ կենդանիներուն ճիգին պատճառով, յետոյ կառքը երեւցաւ ըլլակին վերեւը...

Հայր Լընոռման, որ գլուխը բրդէ ծածկոյթով մը պլլած էր, միզը թաչիկներով զոցած, մանեակ մը պէս փաթթուած, ծարուած, ձեռքերը թաղուած ոչխարի մորթէ թաթպանոներու մէջ, ծանրապէս գետին ցատրեց, չատ ուրախ երեւցաւ երկու փիրեզակները տեսնելով որոցմէ բաղաքավարութիւն մը կը սպասէր, և ճամբաւորը պանդոկէն ներս մտաւ տաքնալու համար։

—Սառած եմ, զուշեց... ի՞նչ սարսափելի օդ։ Ցիթիս ու ականջներս ալ չեմ իմանար... պարապ տեղը այսքան կը վարժուինք...

—Ցետոյ ձիերն աղէկ չեն քալեր, ըսաւ պանդոկապետը։

—Ըսէք թէ խարազան ուտել կուզեն... Բառորդ ժամու չափ ուշ մնացի։

—Ասիկա չպիտի արգիլէ որ, ըսաւ Պէքտը-Քանառ իր կեղծաւոր երեւոյթովը, միասին գաւաթ մը տաք գինի չխմինք։

Հայր Լընոռմանի աչքը շողաց։

—Տաք գինի՞— այս օդին չի մերժուիր։

—Ձեզի համար պատրաստել տուի, ըսաւ կեղծ փերեզակը։

—Շատ պարկեշտ է։

Այս միջոցին պանդոկապետը լեցուցած էր գաւաթները, որք զուարթօրէն կը ծըխային տեղանին վրայ։

—Կենացդուդ, հայր Լընոռման։

—Ձեր ալ կենացը, պարոններ։

Մարդուկը խմելն ընդմիջեց հարցնելու համար.

—Սուրհանդակը բերի՞ն։

—Ասուսիկ, բաւ պանդոկապետ—Ձեր կառքին տէր կը գնեն... Առանձի՞ն եկաք։

—Միս մինակ... Ո՞վ կուզէք որ ճամբորդէ այս օդին։

—Իրաւ է որ հրապուրիչ չէ։

Պէքտը-Քանառ բաւ.

—Սակայն առանձին չպիտի ըլլաք մինչեւ Բ...

—Ո՞վ կուզայ հետս։

—Ընկերս ու ես։

—Ա՛խի՛ ադէկ։ Զպիտի ձանձրանամ։ Խօսակցելով պիտի տաքնանք։

—Գաւաթ մ'ալ, ըսաւ կարծեցեալ փերեզակը նորէն լեցնելով գաւաթները։

—Չի մերժուիր։ Ադէկ կուգայ կոր։

—Համո՞վ է։

—Այո, պատուական։

—Ասանկ մ'ալ Բ...ի մէջ պիտի խըմինք։

—Ուրեմն կուզէք որ գինո՞վ ետ դառնամ, զուշեց հայր Լընոռման որ արդէն կը զգար թէ ըմպելիքին չոգիները կը մշապատէին իր ուղեղը...

—Օ՛հ, ըսաւ պանդոկապետը, դուք վերցնող մարդ էք։

—Է՛հ, չի գիտցուիր...

Այս ըսելով մարդը զարհուրագին ակնարկ մը նետեց ժամացոյցին վրայ։

—Բայց աճապարինք, տղաքս, ըսաւ, աճապարինք, եթէ չենք ուզեր կառաքուիր փախցուցեալ։

Պէքտը-Քանառ անմիջապէս ստակը վճարեց պանդոկապետին և կառքն ելաւ Մեծփորին հետ։

Ճամբան, ոմամ խառն գինին իր ազդեցութիւնն բրաւ։ Հայր Լընոռման չատ զուարթաց՝ չատախօսեր էր։ Ա՛լ ցուրտ չէր զգար... Շարունակ կը տփէր կենդանիները և բիչ մ'ալ կենար պիտի երգէր։

—Կեանքս վրկեցիր ձեր տաք գինիովը։ Առանց ձեզ, վերջին հանգոյցը չպիտի հասնէի...

(Շարունակեալ)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 28,9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԴԱՍ ՄԸ

Հարցնեն աւելի կ'ապրի թէ ազգությունն։—Այս հարցման գրեթէ ամեն որ պիտի պատասխանէ անհրժիտ թէ հարուստն աւելի կ'ապրի։ Զի կեանքի ամեն պէտքերը լիուլի կը վայելէ։ Ամենք թերեւս իրենց միտքէն անցունեն տարբեր պատասխան տալ, խորհելով թէ ազքատը, թէև շատ մը կարիւոր բաներէ զուրկ, բայց նուազ շատ մը աւելորդ վայելքներէ հեռի ապրելու հարկադրեալ է, որք մարդուս կեանքը կը մաշեցնեն։ Բայց այսպէս խորհողներն անգամ դուցէ վարանին հաստատական պատասխան մը տալ, այնքան ակներեւ են հարստութեան դիրութիւնք մարդավայել կեանք վարելու։

Հարիւրամեայներու հաւաքմը որ այս օրերս հրատարակեցաւ Ֆրանսայի մէջ, խնդրոյն վրայ բաւական լոյս կուտայ։ Վերջերս կատարել տրուած վիճակագրական աշխատութեանց մին նպատակ ունէր ստուգել հարիւրամեայ Ֆրանսացիներուն թիւն, յորմէ հասկցուեցաւ թէ այսօր այն գեղեցիկ բարեբաստիկ երկրին մէջ 213 անձինք կան 100 տարեկանէ վեր։ Անոնց 147ն իգական սեռին կը պատկանին։ Գրեթէ առանց բացառութեան, այր թէ կին, ամեն հարիւրամեայք ժողովրդեան հասարակ կամ ազքատ դասակարգին կը պատկանին. հարուստ բնաւ չկայ, իսկ միջին կարգի՝ խիստ քիչ։

Այս վիճակագրութեան նշանակութիւնն յայտնի կը կայանայ որ համաձայն կուգայ ուրիշ երկիրներու մէջ դիտուած իրողութեան. այն է՝ կանանց համեմատական երկարակեցութիւնն, և հարիւր տարեկանէ վեր ազքողներուն ընդհանրապէս ազքատ դասակարգէ ըլլալը։

Կանանց երկարակեցութեան պատճառն աւելի դիւրին է հասկնալ։ Երիտասարդութեան մէջ մայրութեան ու դիեցման յոգնութիւններն, յուզումներն ու տագնապներն առողջ անցունող կինն որ կազմական տկարութեան մը չէ ենթարկուած՝ ալ իւր առջեւ բաւական անգործ կեանք ունի, որ աւելի կրնայ երկարել քան էրիկ մարդուն կեանքն, որ հարկադրուած է ինչուան վերջը մինչ կեանքի պայքարն, ապրուստի համար հոգ ընել, միտքը տանջել, մարմինը չարչարել, ուժով ապրիլ, բայց շատ սպառիլ։ Ակէտ ոմանք պիտի փորձուին հետեւցնել թէ զոյ մը պէտք է ընել արական սեռին ինքն իրեն վերագրած «զօրաւոր սեռ» տիտղոսէն։ Ամենէն զօրաւոր սեռն այն պէտք էր համարուէր որ ամենէն աւելի երկար կը տոկայ կեանքի հալումին ու մաշումին։

Թէ ինչո՞ւ հարիւրամեայներն աւելի ազքատ քան հարուստ դասերուն մէջ կը պատահին՝ առաջին պատճառն է անուշադ որ ազքատ դասերն ամեն ազգի մէջ մեծամասնութիւն են։ Բայց որովհետեւ հարուստ դասն ալ՝ բարձրագոյն կամ դիւրակիցիկ դասուն հետ մէկտեղ առնուելով՝ կարիւոր թիւ մը կը կազմէ՝ մանաւանդ Ֆրանսականին նման բարգաւաճ ազգի մը մէջ, հարիւրամեայներուն ազքատ դասու մէջ միայն պատահիլը չի կրնար բացատրուիլ միայն թուական առաւելութեամբ ազքատ դասու։

Կրնանք ուրեմն ըսել՝ այս վիճակագրական իրողութեան վրայ յենլով՝ թէ չքաւորութեան օգուտներէն մէկն ալ այն է որ... մարդն երկար կ'ապրեցնէ։ Ասիկա շատերուն անհեթեթ դատողութիւն մը կրնայ թուիլ, բայց եթէ մօտէն նայինք խնդրոյն վրայ և մանաւանդ եթէ չքաւորութեան խմբատ լաւ որոշենք անհնարելի է, յորմէ զերծ է պարկեշտ չքաւորութիւնը։ Կեանքի վայելքներն ու հաճոյքները կը դադրին կազդուրիչ ըլլալէ երբ գործ մը դառնան։ Ուրեմն, տեղի կայ պնդելու թէ չքաւորութեան կերպիւ իւրք բանդատեալ զգաստութիւնը, չափաւորութիւնն, աշխատասիրութիւնը, կանոնաւոր կեանքը, նոյնքան տարբեր պիտի ըլլան կեանքն երկարող և զմարդ խորին ծերութեան հասցնող։

Ֆրանսայի հարիւրամեայներու կեանքին վրայ արուած տեղեկութիւններէն կ'իմանանք թէ անոնց մէջ կին մը կար հարիւր յիսուն տարեկան, որ վերջերս մեռաւ Հօր-Կառոնի գիւղի մը մէջ, որ բազում տարիներէ հետէ կ'ապրէր միայն պանիրով ու այծի կաթով։ Մինչեւ վերջը պահած էր իւր մտքի ամեն ոյժերը։ Միւսներն ալ շատ պարզ կեանք կը վարեին, և առ հասարակ ամենքը կ'աշխատէին։ Զի նոյնքան պէտք ունէին իրենց չափաւոր սնունդին, որչափ ամենօրեայ մարդանքին զոր կը կատարէին իրենց պարտաւորիչ աշխատութեամբ։

Տարբեր վիճակագրեր մեզ կը ցուցնեն թէ թշուառութիւնն ամեն տարի ոչքան զոհեր կը տանի ամենէն զարգացեալ երկիրներու մէջ անգամ։ Այն խղճալի զոհերուն քով, քանի մը հարիւրամեայ աւելի կամ նուազ՝ նշանակութիւն չի կրնար ունենալ։ Բայց թշուառութեան միակ պատճառը դուն ուրեք Ազքատութիւնն է։ Ամենամեծ չարիքները կը պատահին երբ Զքաւորութիւն և Մոլութիւն միասին գան։ Հիւանդութիւնն այն ատեն անբաժան է Ազքատութենէն։ Եւ ընտանիք մը զոր մէկ մէկ կողմ կը քաշեն և իրենց մէջ կը ըլկտեն Զքաւորութիւնը, Մոլութիւնն և Հիւանդութիւնն, հարիւրամեայներ արտադրող ընտանիքը չի կրնար ըլլալ անշուշտ։

Ինչ կը հետեւի այս ամեն հակընդդէմ կարծուած իրողութիւններէ, եթէ ոչ՝ թէ մարդային կեանքի մէջ իմաստութեան և երջանկութեան մեծագոյն չափն է «չափաւորութիւնն յամենայնի», — ճոխութեան թէ կարօտութեան, վայելքի թէ զրկման, հաճոյքի թէ զոհողութեան չափաւորութիւն։ Եւ եթէ հարիւրամեայներ ազքատ դասէն կը բխին աւելի, դիւրաւոր պատճառն այն է դարձեալ որ չափաւոր կեանքն աւելի չքաւորութեան մէջ կարելի կ'ըլլայ քան հարստութենէ անբաժան պերճանքին ու շռայլութեան մէջ։

Բ. Ֆ.

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈԼՈՒՄԲՈՎԱՅԻ ԿՈՒՐՍԻՆ տեսակցութիւնն Հէնրիօք իշխանին հետ երեք ժամ տեւեց։ Արեւելեան-հարաւային Եւրոպոյ գործերն ու պաւական տարերու վերաբերեալ խնդիրներ իրենց իսօսակցութեան առարկայ եղած են՝ կ'ըսուի։ Ռուսական երբեակ Նիգակայութեան անդամակցելուն վրայ հւս խօսուեր է։ Բայց բնական է որ գաղտնիք պիտի պահուի այս մասին, և արդիւնքը միայն պիտի ցուցնէ թէ ինչ որոշած էին։ Կառավարական լրագրերու մէջ ճիգ մը կայ հերքելու այս երեք ժամու տեսակցութեան քաղաքական հանգամանք մուտնոնալն։ Կը գրեն այս լրագրիր թէ քանի որ Հէնրիօք իշխանուհին և իւր մէկ բարեկամուհին ներկայ էին երկու քաղաքքայիոց տեսակցութեան, այցելութիւնը քաղաքական չէր կրնար ըլլալ այլ քաղաքավարական։ Բայց չիսակը գրուցելով՝ ամառ օրով քաղաքավարական այցելութիւն մը որ երեք ժամ կը տեւէ անրնդհատ՝ քիչ մը ձանձրալի պէտք է ըլլայ, նոյն իսկ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ Հանդարեալ արտաքին գործոց նախարարներուն համար։

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒՀԻՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԵԱՆ։—Օրէնագիտութեան ու Բժշկութեան Տոքթորութիւններ տեսնուած էին արդէն, որոց անուղեցած փայլուն քննութիւնք ամեն տարակոյս վարուած էին կանացի խելքին նկատմամբ։ Առանք ամենէն նուրբ մասնագիտական հարցումներուն ամենայն պատասխանութեամբ պատասխանելով՝ յապոյշ կրթած էին զօրաւոր տեղին պատկանող իրենց քննիչները։ Բայց այս Տոքթորուհիք բան մը չեն փիլիսոփայութեան ուսուցչուհիի մը քով որոյ փայլուն քննութիւնք այս օրերս Ֆրանսական լրագրերուն գրգռումն են։ Այս աղջիկ, Օր. Ժանն Պէնապէն, 16 տարեկանին մէջ դիտուութեանց ու գպրութեանց պատկառելի եղած էր։ Հիմա 18 տարու է։ Երկու տարիէ ի վեր փիլիսոփայութեան ուսուցիչ էր Լիսէի աղջկանց կրթարանին մէջ։ Այս պաշտօնին կոչուած էր Սէվրի Վարժապետանոցին մէջ ընդհանուր գովեստից արժանանալէ ետքն։ Այս օրերս Սորբոն գնաց՝ ակադեմական աւելի բարձր աստիճանի մը հասնելու, այն է Փիլիսոփայութեան ուսուցչի տիտղոսին արժանանալու համար։ Լրջադէմ և ծանրախոհ, ներհուն և մեծահմտաւ քննիչք որք բաղմած էին հոն՝ ապշեցան մեծին աղջկան հանդարտակ պատասխաններուն, որով կը ցուցնէր թէ քննուած փիլիսոփայական ու մասնագիտական նիւթերու վրայ ո՛չ միայն չատ բան կարդացած էր, այլ և սուր յիշողութեամբ մը մտքին մէջ տպաւորած էր ամեն կենդանի խնդիրներն խմաստասիրութեան, Տէքարտի, Քանտի, Լոքի, Համիլտընի և Օկիւստ Քոնդի ամեն վարդապետութիւններու։ Առաջին կարգի տարմբանի մը պէս կը պարզէր, կը փաստէր, կը հերքէր։ 200 ուսանողներու մէջ, որոց ամենքն ալ իրմէ աւելի տարէց էին, այս օրիորդ երբորդն հանդիսացաւ, և փառաւոր յաջողութեամբ արժանացաւ իւր խնդրած տիտղոսին։ Ռուսանի աղջկանց Կրթարանին մէջ փիլիսոփայութեան դասախօս կարգեցաւ անմիջապէս։

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ մէջ մարեւանդական ծայրայեղութիւնք, կ'ըսեն անգլ. լրագիրք, արդիւնք են Բէքինի անգիտայի և ամերիկայի դեսպաններուն անտարբերութեան՝ այն ակներեւ թշնամական ոգւոյն առջեւ զոր ժամանակէ մի վեր կարտայայտէին Զինայեք երկրին ամեն կողմը։ Վերջերս տեղի ունեցած անկարգութիւնները քննելու համար Զէնկ-Դու զրկուած քննիչ յանձնախումբը Շանկայի օտարազգիք գաւեշտ մը կը նկատեն, մանաւանդ որ ամբաստանեալ չինացի մանտարինք ամենք ասիճանի բարձրացում ձեռք բերած են փոխանակ պատժուելու։ Վնասուող միսիոնարութիւնք անգլիական և ամերիկեան են գլխաւորապէս։ Բայց կասկածելի են գլխաւորապէս։ Բայց կասկածելի են։

ՋՈՐԴԵՐԸ ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ. — Ճապոնական պատերազմին բերած նուաստութիւնը դաս մը չիգաւ Զինացիներուն։ Կը հաստատուի թէ բրիստոնեայ Զինացիներու և եւրոպացիներու վրայ սոսկալի խժդժութիւնք է գործ դրուած են Հարաւային Զինաստանի մէջ, որք 1870 թուականի Թիէնզինի ջարդերը կը յիշեցնեն։ Գլխաւոր զոհն եղած են միսիոնարներն, ինչպէս և անոնց քարոզչութեամբ քրիստոնէութիւն ընդունող Զինացիները։ Զինացիք սպաներ են քրիստոնեայ կիներն անգամ, ամենէն անողորմ տառապանքներն անոնց կրեալ տալէն ետքը։ Տղայք ալ խարազանի տակ մեռուցեր են։ Ժողովրդին մոլեռանդութիւնը զրգռած բլլալուն համար չինացի պաշտօնեաներք կամաքանուն միսիոնարներու կողմէ, որք ծովեզերեայ քաղաքները փախած են և իրենց Տէրութեանց դրօշին ներքեւ ապաստանած, և պաշտպանութիւն կը խնդրեն իրենց մարդերուն ու գաւանակիցներուն համար։

ԱՆԳԼԻԱ. — Իտալնատայիք կ'ըսեն թէ նորընտիր Երեսփ. Ժողովոյ նիստերէն իրմբոլին բացակայ մնալու դիտում չունին։ այլ պատասխանութիւնի պիտի սեպեն քննադատի դերը խստիւ կատարել, և քարկոզոյն խնդիրը միշտ Խորհրդարանին առջեւ պահել, գործնականապէս հերքելու համար Միութենականաց կարծիքը թէ իտալնատական օրինագիծը թաղուած է արդէն։ «Բայց քանի որ այս խնդիր կայ և կը մնայ, հւս առաւել ամուր կը մնայ Միութենական-ազատականաց դաշնակցութիւնը Պահպանողականաց հետ», կ'ըսեն նախարարականք։

ՎԵՀ. ՄԻՔԱՅՕՆ Մարիիգոթեան ասիճան չնորհեց Եամակոգա և Օյամա Մարեշալներուն և Իթօ Ծովակալին։ Կոմսութիւն տուաւ միւս զօրապետներէն և ծովակալներէն ոմանց, ի փարձ իրենց քաջութեան և ճարտարութեան չինական պատերազմին մէջ։

ՄԱՆԿԱՆԱՆ ՈՃԻՐՆԵՐ. — Բէնդուի (Անգլիա) գաստական նախաքննիչ ատեանը, բաղկացեալ դատաւորէ մը և քսանքսանի երդուեալներէ, որոշեց թէ Ռոպէրդ անուն տղան իւր մայրն սպաննած է քնացած պահուն՝ անոր ինչքը գողնալու համար, և թէ կրտսեր եղբայրն Նաթանիէլ համախակ գտնուած է ոճրագործին, և թէ երկուքն ալ պէտք է եղեռնադատ Ատենին առջեւ դասուին, քանի որ չարը բարին որոշելու չափ խելահաս էին արդէն։ Այս որոշումն արձանագրելէն և տղայքն եղեռնադատ Ատենին սպասաղութեան ներքև ի բանտ առաջնորդել տալէն ետքն, երդուեալ քաղաքացիք, որք այս տխուր պատահին մանրամասնութիւններէն ցաւօք մտիկ դրած էին, իրենց որոշմանցին տակ կցեցին հետեւեալ յայտարարութիւնն և առաջարկութիւնը,— «Մեր համոզմամբ է թէ մտաց սերունդին մէջ չարութեան հակամիտութիւնը նկատելի ընկերային կարգերն ու կանոններն յեղաշրջել միտոց անբարոյական գրուածներու ընթերցման պատճառաւ. ուստի, մեր հատատ կարծիքն է թէ Խորհրդարանը պէտք է միջոցներ ձեռք առնու վերջ տալու համար այն աղտոտ և գրգռիչ գրականութեան որ կը ծախուի, և մեր կարծեօք, պատճառ կը բերայ չատ մը ահեղի ոճիրներու գործուելուն։»

Նախագահ դատաւորն այս յայտարարութիւնն կարգացուելուն պէտ՝ բան թէ, «Այդ մասին կարծեաց տարբերութիւն չի կրնար ըլլալ, և ամենքս ալ իրաւունք կունանք երդուեալներուն։»

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Մեր թուրք պաշտօնակիցք արդէն ծանուցին թէ պուլկարական սահմաններու վրայ երեւցած ուազակութիւնն արգիլելու համար միջոցներ ձեռք առնուած են պուլկարական իշխանութեանց կողմէ։ Բան նոր տեղեկութեանց, ուազակներն, ուր որ երեւցած են՝ պաշարուած են կայսերական զօրքերով, որք անկարելի գործած են նոր ուազակներու մուտքը Գոսովայի սահմանակից նահանգն, և հետեւապէս, տարակոյս չկայ թէ չատ չանցած ուազակութիւնն այն կողմերէն պիտի ջնջուի բոլորովին։ Կայսերական և պուլկարական իշխանութեանց համընթաց միջոցները նպաստակայարմար ըլլալ կը խոստանան կատարելապէս։

ՍՂԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Տասնչորրորդ դասընթաց

1895 — 1896

Ազգ. կեդր. Վարժարանի տասներորդ Տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ սեպ. 1էն։ Աշակերտիկ փափաքողներ կրնան վարժարան ներկայանալ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանին հետ, ԱՐՆԶԱՅԻ ՕՒՈՍՏՈՍ 21, ամեն օր մինչեւ կէս օր, եւ անունին արձանագրել տալով հոն՝ տեսնելու սուսնալ մտից ձեւակերպութեանց ու քննութեանց մասին։ 10—13

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Օգս.—Լորտ Սալիսբրիի ընդունելով «Ազգային Միութիւն» անուն Ակումբին հրաւէրը, խոստացաւ Օգոստ. 2/14ին ճառել օրուան խնդիրներուն վրայ Քուիին Հօլի երեկոյթին մէջ։

—Արտաքին գործոց պաշտօնատարը Բէքինի անգլիական դեսպանին յանձնարարեց պահանջել Զինաստանէն որ պաշտպանէ անգլիացի հպատակներն, սճրագործութիւնները չուտ քննէ և յանցաւորները պատժէ։

—Զինական կառավարութիւնը հաւանեցաւ նկատողութեան առնուլ անգլիական պահանջումները Զինաստանի մէջ տեղի ունեցած հարձակումներու մասին։

ՔՕՌԻՆԹ.— Վիլհելմ Կայսրն առջի օրը Վէօրքի գրահաւորը գնաց և Վէօրքի ֆրանքիւգերմանական (1870) ճակատամարտին առթիւ ճառ մը արտասանեց, որուն մէջ մասնաւորապէս խօսեցաւ այն կէտին վրայ թէ այդ ճակատամարտին մէջ, որ 1870ի պատերազմին սկզբնաւորութիւնն եղաւ, արգէն յայտնուած էր Գերման ժողովրդոյ միութիւնը։ Կայսեր եղբայրն, որ գրահաւորին հրամանատարն է, ի պատիւ Կայսեր Հուրրա՜ արձակեց։

ԼԻՇ.—Ռումանիոյ թագաւորն ու թագուհին ինսպրուք գացին. Կայսրն և Կայսրուհին մինչև կայսրան ընկերացան տանոց. Հրաժեշտը շատ սիրալիր եղաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Վիեննայի թերթերն ամենքն ալ կը գրգռին Իշլի մէջ Աւստրիոյ Կայսեր և Ռումանիոյ թագաւորին տեսակցութեան խնդրոյն Համոձայն են որ այս տեսակցութիւն զրաւական մ'է Աւստրիոյ և Ռումանիոյ միջև յատկապէս մտերմական յարաբերութեանց պահպանման։

—Վիեննայի պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ՝ պաշտօնական տեղեկութեանց համեմատ՝ հնտախտ ծագած է Ռուսիոյ Վոլհինիա նահանգին մէջ։ Կալիցիոյ սահմանապլիին վրայ գտնուող ռուսական շատ գիւղերու մէջ ալ տեղական հնտախտի դէպքեր պատահած են։ Նահանգին բժշկապետն իւր քննական պատոյտն ըրած ատեն շատ լաւ գտաւ Զպարագի առողջապահական կացութիւնն։ Հնտախտն առաջքն առնելու համար ամեն միջոց տնօրինուած է։

ՓԱՐԻԶ.—Ռումանիոյ դեսպանը մամուլին գեկուցում մը ղրկելով կը հերքէ Ռումանիոյ և Ռուսիոյ կառավարութեանց միջև յարաբերութեանց ձգման մասին պտտող լուրերը։ Մասնաւորապէս կը հերքէ այն լուր թէ Տպարուռճայի մէջ ռումանական զօրաբանակ մը կը գումարուի եղեր։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիական կառավարութիւնն որոշեց նաւաքաղին մը զրկել Թանճէր։

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Հապէշական դեսպանութիւնն այսօր կը մեկնի Մոսկուայէն։ Օտեսայի ճամբով Պոլիս պիտի երթայ։ Մինչեւ Օտեսա պատգամաւորութեան պիտի ընկերանան Լէոնթիէվի պատգամաւորութեան անդամներէն չատեր։ Անոնցմէ մէկը մինչեւ Օպոք պիտի երթայ։ Դեսպաններն հետերնին մեծամեծ ընծայներ կը տանին Նէկուսին (հապէշ վեհապետին)։

ԱԶԳԱՔԻՐ

ԼՈՒՐԵՐ

Աժեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, քաղաքական ժողովոյ որոշմամբ, յորդորանաց և քաջալերութեան գիր մը ուղղած է Ազգանուէր Հայուհեայ ընկերութեան, որ ժամանակէ մը ի վեր դադրած է գործելէ։

Գումարգարի Պէզճեան և Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանաց պարգեւաբաշխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ այս առաւօտ ժամը երկուքին Մայր-եկեղեցւոյ կեդրոնական տաճարին մէջ նախագահութեամբ Աժեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ի ներկայութեան՝ Տ. Սիմէոն Արքեպիսկոպոսի, Տ. Դէորդ վարդապետ Երէցեանի, թաղական Խորհրդոյ անդամից և բազմութիւն աղեցուց։

Հանդէսն սկսաւ Ս. Պատրիարք Հօր աղօթքով և ուշակերաց երգեցողով։ Լուսաւորչեան վարժարանէն հինգ աշակերտուհիներ շրջանաւարտ եղան որք են՝ Օր. Վարսենիկ Էօքսիզեան
« Մաննիկ Մինասեանեան
« Աստղիկ Կիւմիւշկէրտան
« Մաննիկ Կիւմիւշեան
« Ադաւնի Խոյատճեան

Տեղական լրագրոց մէջ կը կարդանք թէ Էտրնէյի տիկին Վարդուհի Պարտիզպանեան, բնակեալ ի Դատրգիւղ, երէկ մեռած է 90 տարեկան և իւր կտակին համաձայն մարմինը Արմաշ տարուելով հոն պիտի ամփոփուի։

Տիկին Վարդուհի իւր կենդանութեանը ութ հարիւր ոսկի նուիրած է Արմաշու վանուց և հինգ հարիւր ոսկի արժող մէկ խաչքար՝ Ս. Քրիստի Ազգ. Հիւանդանոցին։

Ցաւօք կը ծանուցանենք մեր աշխատակից Յովհաննէս Լիք. Աճէմեանի մահը։ Երաժշտական յօդուածներէն զատ, զոր տարիներէ հետէ կը հրատարակէր Ազէ-Եւի մէջ, հանգուցեալը մեծայուն կերպով անդամակցած է մայրաքաղաքիս Ֆրանսերէն թերթերուն խմբագրութեանց, և վերջին անգամ Լ. Հերշիր Բեմական գործունէութիւն մը եւս ունեցած է իւր երիտասարդութեան օրերուն մէջ, իբրեւ երաժիշտ, մասնակցելով Զուխաճեանի ծանօթ օրէորէթներուն ներկայացման։ Մինչեւ վերջին շաբաթներս յորմանողջ հիւանդութիւն մը անկողին ձգեց զինքը, աշխոյժ ու եռանդուն աշխատութիւն մը ի գործ կը դնէր, միշտ մասնաւորական ճիւղին մէջ։ Իր գրական երկասիրութիւնն եղած է Գասէլ-ղորդ Տէրէր հայերէն թարգմանութիւնը։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Վ. ԼՔԷՆՏ Ա.ՃԷՄԵԱՆ ԱՍՊԵՏ ՍՐԲՈՅ ՍԵՂԲԵՍՏՐՈՍԻ

ԽՄԲԱԳԻՐ Լ. ՀԷՐԱՏ ԼՐԱԳՐԻ)

Ցեռ կարճատեւ և տուժանելի հիւանդութեան, և ընդունելով զՍ. խորհուրդ եկեղեցւոյ, հանգեաւ ի Տէր այսօր, ի հասակի 51 ամաց, ի խոր սուգ համակիչով իւր միակ գուստրն, եղբայրներն, քոյրն և բոլոր ազգականները, որոնք ցաւօր սրտի կը հրաւիրեն զարեկամս և ծանօթս ներկայ զըլլալու յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի, յառաջիկայ Շաբաթ առաւօտ, ժամը 1ին, յԱթոռանիստ Եկեղեցւոյ Մ.Աստուածածնայ, որ ի Մայրը-Աղբաղ, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինն։

Բերա, 27 Յուլիս 1895

ՀԵՆՈՒՄԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Միւէյմանիէ գաւառին (Մուսուլ) կառավարիչ անուանեցաւ Ապտիւրրահման փաշա, կառավարիչ Արզրումի։

Դեր-գնդապետութեան ասիճան տրուեցաւ բժշկական վարժարանի մանկաբարձութեան ուսուցիչ հազարապետ Պէհիմ Էֆէնդի։

Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ավրիկեան Տրիպոլսոյ նահանգին կուսակալ Ահմէտ Բասիմ փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ Պէհճէդ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Այտրնի նահանգին իտարէի Ժողովոյ անդամ Ապտիւլգատէր փաշայի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բ. Դրան խուլ-համը սպասաւորաց պետ Հաճի Հիւսէյնի աղայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆԵՐ.—Վեհ. Սուլթանին քարտ նախագահութեամբ Բազքաքատութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովն մինչեւ երէկ հետեւեալ գումարներ դանձած է ի նպաստ երկրաշարժէն արկածելոց.

	ղրուշ	փարա
Գումար նախորդ ցուցակի	9,366,687	
Սըվազի նահանգէն երկրդ. անգամ	2,777	20
Էտրէմիտի Լիմուտաստ գաւառակէն	275	
Գումար	9,369,739	20

* * *

Յուլիս 26 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ուղղակի հեռագրիւ ծանուցած են թէ Հալէպի, Էնկիւրիի, Խարբերդի, Երզրումի, Պէրսէրի, Տրապիզոնի, Տիարպէքիրի, Սըվազի, Վանայ և Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ՊԱՐՍԿԱՅԱՆ դեսպանատունը հեռագիր մը եկած է ծանուցանող թէ մայրաքաղաքիս նորընտիր դեսպան Միրզա Մահմուտխան երէկ Բեղրագրերէն ճամբայ ելեր է Վիեննա երթալու համար և թէ ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։

ԿՐԷՏԷի նահանգին յատուկ օրինաց այն ծրագիրն, որուն նկատմամբ ինչ ինչ բարեփոխումներ ի գործ դրուելով Բ. Դրան մատուցուած էր վաւերանալու համար, քննուած է Պետական Խորհրդոյ կողմէ, որ իր տեղեկագիրը պատրաստելու վրայ է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչութեան յունիս ամսուան (Ն.Տ.) հասոյթն՝ ծախքերն ելնելէ յետոյ՝ եղած է 289,185.51 օսմ. ոսկի. անցեալ տարի նոյն ամսուն 329,697.27 ոսկի էր։ Մայիս ամսուան հասոյթն ալ 40,511.76 ոսկի պակաս էր 1894 տարւոյ նոյն ամիսէն։ Այս նուազման պատճառը գլխաւորաբար սա է թէ Արեւելեան Ռումէլիի տուրքին մայիս և յունիս ամիսներու մասնաւաճառը (25,337.72 օսմ. ոսկի) 1894 յունիսին հասոյթներուն մէջ հաշուուած էր, մինչդեռ այս տարուան յունիս ամսոյ մասնաւաճառը տակաւին գանձուած չէր երբ հասոյթից ցուցակը պատրաստուեցաւ։ Ուրիշից կը հետեւի թէ հասոյթի նուազումը 15,174 ոսկւոյ կ'իջնէ, ինչ որ առաջ եկած է ծխատուր տասանորդէն 8,816.69 և մաղալ հասոյթներէն ալ 6,354.35 ոսկի պակսելէն։ Ներկայ տարւոյ առաջին եռամսեայի ամբողջ զուտ հասոյթը 983.12 ոսկւոյ յաւելում մը ունի՝ անցեալ տարուան նոյն երեք ամիսներուն հետ բաղդատելով։ Այս տարուան առաջին երեք ամիսներու հասոյթն է 489,669.62 և անցեալ տարուանը 488,686.54։ Ծուխի հասոյթներն ալ աւելցնելով այդ 983.12 ոսկւոյ վրայ առաւելութիւնը կը փոխուի 39,528.64 ոսկւոյ նուազումի մը։

ԾՐԱՆՆՍԿԱՆ դեսպան Պ. Բանպօնի կողմէ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կազէ՝ մայրաքաղաքիս Ֆրանսական գաղթականութեան անդամից հաղորդած է թէ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆելիքս Ֆոր չատ գոհացուած է յուլիս 14ի տօնին առթիւ արտայայտուած հայրենասիրական զգացմանց և իր անձին համար եղած յարգական բարեմաղթութեանց համար, զոր Պ. Բանպօն հաղորդած էր իրեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱՆ. — Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը անցեալ օր Երմեական և Հանրօգուտ շինութեանց ու Առեւտրական նախարարութիւններուն հաղորդեց կայս. այն իրատէն, որով Ղալաթիոյ Պօրսան ուղղակի Երմեական Նախարարութեան իրաւասութեանը տակ կը դրուի։ Պետական Խորհուրդը կը շարունակէ զբաղիլ Պօրսայի կանոնագրոյն վերաքննութեամբը։

ՀԻՇԱՅԻ նախորդ կուսակալ Հասան փաշա յառաջիկայ հինգշաբթի օր մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ Իզմիր շոգեկառքով, որ ինչպէս յայտնի է, ուխտաւորներ կը բերէ Ճիտտէէն։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Վերջերս, երբ ոստիկանութեան մէջ մտցուելիք բարենորոգումներուն մէկ համառօտութիւնը կը հրատարակէինք, կրնէինք թէ Վեհ. Նարդիփաշա մասնաւորաբար կառավարութեան առաջարկած էր կանոնաւոր կերպով վճարել ոստիկանութեան պաշտօնեայներու և ոստիկաններու թոշակը։ Կը լսենք թէ կայս. Իրատէ մը փափաքացուցած է այն որոշումները, զորս Նախարարաց Խորհուրդը տուած է այդ մասին։ (Մոնիթէօր)

ԵԼՄՍԱՅՈՅՑ.—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը հրաւիրած է Ներքին գործոց նախարարութիւնը որ ինչ ինչ տեղեկութիւններ տայ գանձանց հասոյթին և կայսրութեան ընդհանուր ծախուց ինչպէս նաեւ մարդահամարի վրայ։

ՔՈՂԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.— Տիարպէքիրի քաղաքին մէջ յուլիս 25էն 26, քոլերան տասնըչորս դէպքեր պատահած են, որոց վեցը մահացու։

—Հալէպի քաղաքին մէջ, յուլիս 24էն 25, քսանրմէկ դէպք, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն հինգ մահ։

Ցուլիս 23ին, Ուրֆայի մէջ երեք դէպք ու երկու մահ։ Բիւրեխ մէջ մէկ դէպք ու երկու մահ։

—Խարբերդի Հիւանդանոցը գաւառակին մէջ յուլիս 24էն 26, երեք դէպք ու առաջուան բռնուածներէն վեց մահ։ Ցուլիս 25էն 27, երեք դէպք ու երեք մահ։

—Ցուլիս 25ին Առաբիայի մէջ մէկ դէպք։

—Հաճրնի մէջ յուլիս 22էն 23, չորս դէպք ու առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Ցուլիս 23էն 24, Բահասի գիւղերուն մէջ եօթ դէպք ու մէկ մահ։ Ցուլիս 24էն 25, Առանտի մէջ մէկ դէպք։ Ցուլիս 25էն 26, առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղեաց պանքն, որուն կեդրոնը Զիւրիխ է, կրատարակած է 1894 95՝ յուլիս 1էն-յունիս 30՝ տարեշրջանին հաշուեկշիռը։ Այդ տասներկու ամիսներու զուտ շահը եղած է 617,043 ֆրանք, մինչդեռ առջի տարին 1,900,000 ֆրանք եղած էր։ Այս նուազումն կը վերագրուի երկրաշարժի ու քաղերաի նման արտասովոր պարագաներու։

ՓՈՄՓՈՒՇՏՆԵՐ.—Թնդանօթարանի վերատեսչութիւնը կոչման ստացեր է՝ Զէյթունի Պրունի գործարաններուն մէջ Մարմինի հրացանաց յատուկ փամփուշտներ պատրաստող մեքենաներն փոխել այնպիսի եղանակաւ մը, որ կարենան Մաւզերի փամփուշտներ պատրաստել։

Թնդանօթարանի վերատեսչութիւնը պատասխանած է թէ այդ գործողութիւն պիտի կրնայ աւարտել մինչեւ յառաջիկայ մարտի վերջը և թէ յետոյ կարելի պիտի ըլլայ օրական հարիւր հազար փամփուշտներ պատրաստել։

ՄԱՐՍԱՅԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Մաքսային վերատեսչութեան կողմէ կազմուած մը թերանցները՝ Տարափանց ընկերութեան յանձնելու պայմանները որոշելու համար կազմուած յանձնաժողովն իր պաշտօնն աւարտելու վրայ է։

ՍՈՎԱՅԻՆ նախարարութեան դատական ճիւղին մէջ ընդհանուր դատախազի պաշտօն վարելու համար նաւային երկու սպայներ՝ Ֆարիզի էֆէնտի ու Ալի էֆէնտի՝ իրաւագիտական վարժարանը յանձնած և այս տարի իրենց ընթացքն աւարտած բլլալով անոնց տեղ ուրիշ երկու սպայներ պիտի ընտրուին նոյն վարժարանը յանձնելու համար։

ՄԱՀՍՈՒՄԻՆ վարչութիւնը կառարած չգենաւ մ

բիոյ ու Սիւէզի ճամբով պիտի շարունակեն իրենց ուղեւորութիւնը։

ԳՈՒԼԷԳԱԲՈՒԻ մէջ անցեալ օր պատահած հրդեհին սկզբնապատճառին համար ոստիկանութիւնը կը շարունակէ քննութիւններ կատարել։ Այն ատաղձագործը, որուն խանութն ամենէն առաջ այրած էր, կը պնդէ թէ կրակը իր խանութին փոխանցուած էր կիսը գտնուած տունէն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ «Ազգեանդր կայսր» անուն կռնատիպ հետեւակազօրաց գունդին գեր-տեղակալներէն Գ. Ֆօն Վէտտի տիւ Վէնուա, յանաչիկայ հոկտեմբեր մէկէն (Ն. Տ.) մէկ տարուան համար, մայրաքաղաքիս գերմանական դեսպանատան կցորդ պիտի կարգուի։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Մոնէրէօ կը ծանուցանէ թէ Մարիէն արտօնուած է 70.000 ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընել օսմ. Պանքէն՝ ծանօթ պայմաններով։

ԱՆԳԼԻԿԱՆ դեսպանատան առաջին թարգման Գ. Ա. Պլօք երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառաքովքով։

ԵԱՇԻ օսմանեան նորընտիր հիւպատոս և Ռուսճուքի օսմանեան առեւտրական նախորդ գործակալ Տիմիթրաքի Եֆէնտի երէկ Վառնէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՄԻԼԻԹԻՃ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի օր նոյն վարժարանի պարտէզին մէջ։

ԷՐԶՐՈՒՄԷՆ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նահանգին ոստիկան-գլխաւորաց հրամանատար Էմին պէյ մեռեր է։

ԱՕՏՐԸՆի նահանգին Տէֆթէրտար Բաղրպ պէյ, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իրիկուն Իզմիր վերադարձաւ։

ՊՐՈՒՍԱՆ կը գրեն թէ կանեփի հունտին՝ նոր հունձք իւրաքանչիւր օրան մինչեւ յիսուն փարայի կը ծախուի՝ ոսկին հարիւր դրուշի հաշուով։

ԷՐԶԻՆՃԻԱՆ յունաց մետրապոլիտ Տ. Եէրմանոս երէկ Վիէննա ուղեւորեցաւ իր անձը դարմանել տալու համար։

Գ. ԲԻԼԻՆԿ, արտօնատէր Աքեաէն Դամասկոս չինուելիք երկաթուղւոյն, առջի օրը Վիէննէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ԹԱՐՍՈՒՍԷՆ կը գրին թէ արմտեաց բերքն այս տարի միջակ է, իսկ չամրակը առատ պիտի ըլլայ։

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ առաւօտ ծովային արկած մը պատահեցաւ Պոլսոյ նաւահանգստին մէջ։ Բարափանց ընկերութեան Սալամօ չոգենաւը Մեծ-Կղզիէն Սէրայ-Պրունէն կը դառնար իր հետն ունենալով քար բեռցած երկաթէ երկու մասիւնաներ, երբ Բաբանանի ընկերութեան Մասէրտէնիա չոգենաւը նաւահանգիստէն ճամբայ կ'ելնէր Օտեսա երթալու համար։ Այդ միջոցին, կամ հոսանքներու բռնութենէն և կամ սխալ շարժումի մը հետեւանօք, Մասէրտէնիա զարնուեցաւ մասիւնաներէ մէսին, որ անմիջապէս ընկղմեցաւ, որովհետեւ չոգենաւին ցաւուկը մասիւնային կողին մէջ մխուեցաւ։ Երկրորդ մասիւնային մէջ գտնուողները առաջնոյն կապող չուանը կտրելով ընկղմելէ ազատեցին զայն։ Առաջին մասիւնային մէջ կը գտնուէին Սալամօի նաւապետ, որ այդ չոգենաւին հրամանատարութիւնը երկրորդին ձգած էր, ինչպէս նաեւ կինը, իր չորս տղաքը ու նաւազ մը։ Նաւապետն ու մեծ տղան՝ 10 տարեկան՝ ազատուեցան, իսկ կինը երեք տղաքն ու նաւազը խղդուեցան։ Բախման պահուն կինը փոքր գաւակ մը գրկած մասիւնային վարի յարկէն վեր ելաւ, սակայն միւս տղաքները քղանցքին փաթթուեցան, որով նոքին վարի յարկն իջնելու և նոյն միջոցին մասիւնան ծովուն յատակը դնաց։ Մասէրտէնիա նաւապետն, այդ արկածը անպիտական հիւպատոսարանին տեղեկագրելէ յետոյ չոգենաւը ճամբան շարունակեց։

ՎԱՅՐԱԳ ԱՄՈՒՍԻՆ. — Գասբր Փաչայի կողմէ, անցեալ օր, Իպրահիմ անուն անձ մը բռնութեամբ կատիպէ իր յոյ կինը՝ խնելու դեղ մը, որ պատրաստուած էր վիժեցնել տալու համար։ Կինը կ'ընդդիմանայ։ Իպրահիմ զայրացած սաստիկ կը ծեծէ զայն։ Ոստիկանութեան բոլոր պտուած է այդ վայրագ անձին նկատմամբ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ԱՐԿԱԾՔ.—Առջի օրը, Սալըբազարի առջեւէն անցնող նաւակի մը նաւավարը՝ Սիւլէյման ծոմը ինկաւ ու խղդուեցաւ։

—Երէկ, Սուլթան Ահմէտ Բաղչի մէջ, Սէնայի վարժարանի պարտէզին խոշոր պատը փլաւ, սակայն բարեբաղդաբար ոեւէ արկած չպատահեցաւ։

—Առջի օրը, Սեւ ծովու ասիական եզերաց վրայ՝ Ազրլ Ալթը և Գապաքօշ անուն տեղը երկու մասիւններ հոին սաստկութիւնէն ցամաք ինկան, որոց մին խորտակուեցաւ։

ԱՐԵՒԵԼ. ՏԱՐԵՑՈՑԵՒՆ վարչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան ինչպէս նաեւ իր բաժանորդներուն թէ սոյն գործին 13րդ տպագրութիւնը (1895 տարին) ի լոյս ընծայուեցաւ։ Բաշխումը շատ օրերու կարօտ ըլլալով, կը խնդրուի այն անձերէն, որ շուտով կ'ուզեն ընդունել իրենց տարեցոյցը, փարցութեան գրասենեակը, Զաքարիա Մարմարեանի փողոց, թիւ 12էն 14. Երբոր խանը մարդ ղրկել ու ընկալագրի փոխարէն ընդունել իրենց տարեցոյցը։ 3—15

ԶՈՐՍ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

Հայրենիք օրաթերթին մէջ չորս ուսուցիչներուն գրածը կարդացինք։ Ուրախ եղանք որ արձակուրդէն իրապէս օգուտներու գաղափարն ունեցեր են, եւ իր ուրախ պիտի ըլլայինք, եթէ իրենց տպաւորութիւնները յայտնած ատեն աւելի դիտող ըլլային և ակնկիր։

Ղալաթիոյ Ազգային նարարութարանին առաջնորդողն ըլլալով՝ ինձ ի-կած բաժնին կը փութամ պատասխանել։

Դ. կարգի ֆրանսերէնի դասաւանդութեամբ զբաղած ատեն՝ Բ. Դասարանի ուսուցչին միջոցաւ, խմացայ թէ՝ չորս ուսուցիչներ կը փափաքին վարժարանս այցելել։ Պէտք հղած արտօնութիւնը տրուեցաւ և այդ ուսուցչին առաջնորդութեամբ, այցելեցին վարժարանը վայրկենապէս ներկայ գտնուելով երկու դասարաններու դասաւանդութեանց։ Վար իջած ատեն՝ պարզ ծանօթութիւն մը ունեցանք մէկ մէկու հետ, առանց գաղափարի չվնում և կարծիքի փոխանակութիւն մը ունենալու։ և վարժարանին ներքին կազմակերպութեան և ծրագրին վրայ տեղեկութիւն մը առանց ուզելու մեկնեցան։ Ահա չորս ուսուցիչներուն այցելելու հանգամանքն ու արձակած վճիռներն...։

Զենք յոյսորատար թէ՝ պաշտօնական մանկավարժներ ենք, որպէս կը հաստատէ Ա. դասարանին ուսուցիչը, սակայն տարրական նախակրթարան մը առաջնորդելու համար՝ մանկավարժութեան տարրական սկզբունքներուն տեղեակ ենք, ինչպէս նաեւ վարժարանիս բոլոր ուսուցիչները։ Եւ միւսն այդ ճիշդին մէջ զարգանալու մեծ փափաք ունենալով՝ կը խնդրենք այդ չորս ուսուցիչներէն որ հաճին մասնակիցներ ընել մեր վարժարանին հակամանկավարժական դրութիւնները, զորոնք ուղղելու պատրաստ ենք ամենայն յօժարութեամբ և որով յաւէտ երթալուպարտ պիտի կացուցանեն մեզ։

Ղալաթիոյ Ազգ. Նարարութարանի Ղալաթիա, 26 յուլիս

* * *

ՔԻՉ ՄԸ ԼՈՑՍ

Ֆրէօպէլէ ՝ԸՐՈ ՈՍՆԷՐՈՆ

Զեր բարեպատեհ այցը դժբաղդաբար կը զուգադիպի մեր դասամիջոցի դադարի ժամանակին, երբ աշակերտք կարող են փոքր ինչ հանգիստ չունչ առնուլ։

Եւ դասաւանդութեան միջոցին այդ 4-5 աշակերտներու ուշադրութիւնն ըստ բաւականին լարուած ըլլալուն վրայ տարակոյս ունենալով՝ հանդուտեան այդ քանի մը վայրկեաններուն հարկ համարեցի վերբստին աչքէ անցընել գիրքնք։ ապահով ըլլալու համար որ արգեօք պէտք եղածին պէս օգտո՞ւած էին իրենք ալ ընդհանուր դասախօսութիւնէն, և արդիւնքը, ինչպէս անձամբ տեսաք, գոհացուցիչ հղաւ։ և ազատեց զիրենք պատասխանատուութենէ։

Զեր փութանակի մեկնման վրայ շատ ցաւ զգայի, նոյնպէս նաեւ ձեր գեղեցաւոր կերպարանքն և ձեռնպահ եղանակին վրայ։ Սակայն թէ ոչ խիստ օգտաբեր պիտի ըլլար և մեզ, երբոպէս և ոչ լոկ պատապէս, ծանօթանալ ձեզ հետ։ Կարծիքներու փոփոխմով և գաղափարներու փոխանակութեամբ, ինչ որ ձեր այցելութեանց միակ շարժառիթն ըլլալ կը հաւատաք, գէթ այդ առթիւ հնար պիտի ըլլար մեզ պարզել ձեր առջեւ մեր ուսույց։ Ժողովներու արձանագրութիւնները, կանոնաւոր օրագրութիւններն ու առօրեայ արձանագրութեանց տետրերն, որոյմէ բարեբախտաբար զուրկ չենք գտնուիր։

Զեր յայտնած այդ մերթ յախուռն և մերթ վիր ի վիրոյ և հապշտապ դիտողութիւններով քիչ մը չէ՞ նմանիր այնպիսի հոգաբարձուի մը, որ պարբերաբար իր իրաւասութեան ենթարկեալ վարժարանն այցելով՝ կը մտնէ սրահն և պաշտօնէին հետ մէկ երկու խօսք փոխանակէէ յետոյ կը մեկնի՝ վարժարանին ներքին և արտաքին հանգամանաց վրայ կատարեալ և մանրամասն տեղեկութիւն ունեցողի մը արտի գոհունակութեամբ։

Նոյն գոհունակութիւնն յայտնելու իրաւունք պիտի ունենա՞նք և դուք, երբ վերադառնաք ձեր պաշտօնատեղին, եթէ երբէք վերադառնալու բաղձանքով մեկնած էք անկէ...։ Վանքի, հաւատացէք, որ հոս ի Պոլիս խիստ զգալի է մանկավարժ աստուածորդողներու պակասութիւնը։

Կուզէի գիտնալ թէ արդեօք մանկավարժութիւնը կը հայթայթէ՞ մեզ այնպիսի խորաթափանց աչքեր, որոնցմով կարող ըլլանք մեզ օտար միջավայրի մը ամեն հանգամանաց վրայ հիմնական ուսումնասիրութիւն մը կատարել հինգ վայրկենի մէջ, լուսանկարչական արագութեամբ։

Կը պաչեմ քննադատութիւնը, որուն կը պարծիմ իմ ամեն թերութիւններու սրբագրումն. անհատին և հանուրին կատարելագործող միակ շարժիչ զօրութիւնն է այն. այլ ի ցոյց կատարուած քաջալերութիւնէն և ձրի վատաբանութիւններէն կը զզուիմ։

(Կեդրոն. Նիկոլ. ընդլ. ո—սա—ցիէը)

ԳՈՒՄ-ԳԱԲՈՒԻ ԴՐՍԻ ԹԱՂԸ ԵՒ ԻՐ ԴՊՐՈՑԸ

Անցեալ տարի երկրաշարժէն առաջ, գարունն էր, Գումգաբուի ընդարձակ գաւիթայրէն իջնելով՝ ծառաստաններուն տակէն մտանք ամայի փողոց մը։ Կ'անցնէինք խրճիթներու մէջէն, ճամբուն վրայ ձգուած խոշոր քարերու վրայէն զգուշանալով քարակոյտ գործատարներու թոցուցած քարի կտորուանքներէն։ Հին բարձր պարիսպի մը երկու ընդարձակ դուռները բացուած գտանք մեր առջեւ. կանանչազարդ երկար կամարի մը տակէն հասանք մինչեւ Ս. Յարութիւն եկեղեցին։ Ու Ա-

տուծոյ տունը չատ աւելի փառաւոր չէր քան ծառաներու խրճիթները։

Այս խոնարհ թաղին մէջ ուզեցի նաեւ տեսնել դպրոցը։ Առաջին անգամ վարանեցայ ներս մտնել։ Փայտաշէն, հին, խարխուլ շէնք մ'էր, երկանկիրչատակ Յարութիւն ամիրա Պէզճեանի վարժարանը, որ կարծես գժուարաւ կեցած էր իր տեղը, տեղ տեղ ամբողջ տախտակամածներն ինկեր էին, չատ պատուհաններ առանց ապակիի։

Կիսաստոր սանդուխներէ ելանք սրահը, աղքատիկ հայ մանուկներ ոտատոր գրասեղաններու վրայ նստած, ուշադրութեամբ կ'զբաղէին իրենց դասերով՝ երբեմն մեր վրայ նետելով հետաքրքիր նայուածքներ։ Դարդոցը լաւ վիճակի մէջ էր ուսումնական տեսակետով։ Երիտասարդ հոգաբարձութիւնը յաջողեր էր ընտրել ուսուցչական խումբ մը որ, բոլորովին գիտակից իր պաշտօնին, խղճի մտօք կ'աշխատէր։ Ու գոհ մեկնեցանք։ Շարժին՝ մեզ գնալով՝ յիշեցինք պզտիկները որ անտարակոյս սարսափահար եղած էին այն կիսաքանդ չէնքին տակ։

Այս չաքաթ նորէն այցելեցի նոյն խոնարհ թաղը։ Ուրախութիւնս անհուն եղաւ։ Թիչ կանանչներ կը ծածկէին այն կամարը, բայց դպրոցը բոլորովին փոխուած էր։ Սեւցած չէնքին տեղ կը բարձրանայ նոր, սիրուն չէնք մը, որուն չէկ տախտակներն աչքեր կը խաղցնեն տաք արեւուն տակ։ Գործաւորներն աշխուժով կը տաչեին, կը գամէին. անոնց խառնուած էին թաղեցիներն՝ որոնք թաղած իրենց անձնական գործը՝ կ'առաջնորդեն մեզ իրենց դպրոցը, իր պերճ սրահները ցուցնող տիկիններ մը աւելի հպարտութիւն և գոհունակութիւն դրաւով։ Դասարանները լաւ և առողջապահական կանոններու համաձայն բաժնուած են։

Շինութեան ծախուց մասին հետաքրքրութիւնս շարժելով ուզեցի հանկալ թէ այս աղքատիկ թաղը այսպիսի ծանր բեռի մը տակէն ի՞նչպէս ազատեցաւ գրեթէ առանց պարտքի։

1890ին տասներկու բնիկ թաղեցի ուսումնասէր երիտասարդներ եկեղեցիին մէջ ուխտ կ'ընեն աշխատելու դպրոցին վերչինութեանը, ու կ'սկսին պտըտցնել յարտեւ գանձանակը՝ հայերուն տուրքի սովորական ապիւռ միջոցը։ Շարժէն վերջ հարկ կը տեսնուի բանալ գանձանակը ուր չնորհիւ ժողովրդեան տասանոցներուն՝ հաւաքուեր էր մօտ 240 ոսկի։ Մնացած ծախքին համար կը դիմեն Ս. Պատրիարքին որ ժամպատնեալ տուամբ մը կը յանձնէ երեք դպրոցասէր անձանց Թօփչեան, Ս. Մանուկեան և Թօպչեան էֆէնտիներու, որոնք կը յայտնին մօտ 250 ոսկի հաւաքիլ։ Թաղային սնտուկն ալ նպաստելով կը բարձրանայ այժմու չէնքը որ իր չրջանակին մէջ անզուգական կը համարուի և օրոյ համար ծախսուած է 700-750 ոսկի։ Ուրայսոր թէ՝ այն 12 երիտասարդաց ջանքերը պակուեցան և թէ Գումգաբուի դրսի թաղեցին սփոփուած է կարծես տեսնելով այն գեղեցիկ չէնքը որ յատկացուած է իր զաւակներուն կրթութեանը։

Կը խնդրեմ կարդալ ոնոր և կը մաղթենք որ ուսումնիրու տեսակետով հոգաբարձութիւնն հետեւի խելացի և պատուաւոր ընթացքի մը։

ԱՅՑԵԼՈՒ ՄԸ

ՐՈՊԼԻԴ ԳՈԼԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմուելիք է Եւրոպան ու Ամերիկան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կամաւոր մը, որով կը կառավարուի։ Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ հայերէն, Պուլկարերէն, Յունարէն, Գերմաներէն, Ցունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի զբաստուն մը, իր 8000 հատ ընտիր բաղկացեալ, երկրաբանական, հանրագրական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հատածներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւայլ բազմամիւ գործիքներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանա իս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն գլխոյ ներսանարդաց, նոր տնօրէնութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւնները ընծայելու համար։

Ուսէնդ Քոլէճի մէջ ուսանիլ զրպան եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզու եւ տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պ ըտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան բարաշէն եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Բուսմէլի-Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլրոր մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւն ենն որ ի Բուսմէլի-Հիսար։ 367 4—24

ԱԶԳՐ ԹՐԱՄՈՒԵՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութիւնը նուազուբդի կը դնէ 70-80 հազար քիլէ գարիի հայթայթումը իր Շիւլիի, Պէշիկթաշի և Ագ-Սէրայի մթերանոցներու ձիերուն համար։

Այս նուազուբդին մասնակցել փափագողները կրնան ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ քարտուղարութեան գրասենեակը ներկայանալ Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, ամեն օր, կէս օրէն ետք ժամը 2էն 4, տեղեկանալու համար այս հայթայթման վերաբերեալ յանձնաժողովի տեսրին։

Նուազուբդը տալի պիտի ունենայ 1895 օգոստոս 5/17 շաբաթ օրը կէս օրէն ետք ժամը 2ին (6 3/4 ըստ թրքաց) ընկերութեան կեդրոնատեղին։ Մասնակցել փափագողներէն կը խնդրուի որ իրենց հետ բերեն իրենց ապրանքին մէկ նմոյշը ինչպէս նաեւ իրենց վերջնական գինը կնքուած պահարանի մէջ։

—Ընկերութիւնը նուազուբդի կը դնէ քանի՞նիկէն երեսուն հազար կենդիմնար յարդ՝ Շիւլիի, Պէշիկթաշի և Աք-Սէրայի մթերանոցներու ձիերուն համար։

Այն անձինք որ կը փափագին մասնակցիլ այս նուազուբդին որ տեղի պիտի ունենայ 1895 օգոստոս 5/17ին կէս օրէն ետք ժամը 3ին (7 3/4 ըստ թրքաց) հիմակուընէ կրնան ընկերութեան կեդրոնատեղին (բարտուղարութեան գրասենեակը) երթալ Ղա-

լաթիա, Վոյվոտա փողոց, ամեն օր, առտուան ժամը 9.30էն մինչեւ կէս օրէն ետք ժամը 4, տեղեկանալու համար այս հայթայթման պայմաններուն։ Մասնակցիլ փափագողներէն կը խնդրուի որ իրենց վերջին գինը յիշեալ օրը և յիշեալ ժամուն բերին կնքեալ պահարանով։

2—4 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

SPLENDIDE CAFE
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Menu du 9 Août 1895

HORS-D'ŒUVRES VARIÉS

POTAGES.—Consommé Julienne, Potage Cressonnière.

PATÉS.—Croquette be volaille Médicis, Pilaw Persan.

POISSONS.—Rouget meunière, Espado en brochette, Homard mayonaise, Turbot sauce Hollandaise.

ENTRÉES.—Quartier d'agneau Milanaise, Poulet en cocotte, Tête de veau sauce tomate, Vol-au-vent Toulousain.

ROTIS.—Agneau, Veau, Rosbif, Ponlet.

LEGUMES.—Cèpes, Flageolets, Haricots verts, Courge farcies, Ragoût aux gimbots, Aubergine Silkmé.

ENTREMETS.—Glaces: Vanille, Orange, Granit Marasguin. Poudding Cabinet. Compotes.

Déjeuner 20 piastres.

Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.

Le dîner est servi de 7 à 9 heures.

Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes, entremets et dessert au choix, vin compris.

Dîner 25 piastres. 296

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, յուլիս 28 9 Օգոստ. 1895

Անուանին. եւ Վճարեալ		Թուական կարգի	Անուանի Արժեթղթոց		Ընդհատիկ Գիներ	
	100		Քեռ.Սէրիա		65	—
	100		» » B	1 %	14	20
	100		» » C		30	10
	100	1831		զոցուած	27	39 1/2
	100		» » D	բացուած	27	33 1/2
	100			միջօրէ	27	33 1/2
	100			զոցուած	138	
	ֆր. 500	1870	Բուլ.եկմ.	բացուած	137	1/4
	Ակն. Վճր.			միջօրէ	137	1/4
	20 10	1890	Օսմանիէ	4 %	103	50
	22 11	1869	Բրէտի ծէն. Օպ.		11	10
	10 5	1872	Սօս. Օպ. տր Շ. է Վ.		6	23
	140 140	1878	Լաւերիուվի		52	50
	500 300	1889	Անատոլուի (Բժշ.	5 %	605	—
	500 500		Երկաթուղւոյ (Պրպ.		315	—
	20 8	1882	Թրամուէյ	(Բժշ. 5 %	10	82.50
	500 500			(Պրպ.	499	—
	500 200	1888	Նամ. Ռէժի		21	11
	1.40 1.40	1892	Նամ. Պիկարդ	6 %	3	—
	11 5 1/2	1895	Նամ. Ապասդրն. Ընկ.		7	57.50
	500 500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրբոս		152	—

ՍԳԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԵՒ ՎՐԱՑ	Օ. Ա.	Դս
8 օրուան համար 1000 հատ	3	40
1 ամուսան հատար	5	—
1 օրուան համար	1	50
Հերքար	—	—
Կանեփի (Հէվալ.պրպ)	—	40

ԹԻԹԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	2	50
1 ամուսան համար »	6	—
ԸՆԴԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ա. 100 զրշ.էն	110	10
20 Ֆրանկնոց	87	20
20 Մարքնոց Գերմանական ոսկի	107	20
Քրիմիկ	51	20
Ռուսլի Ղազապրամ	8	47
Մէճիտիյէ	108	13
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիյի	98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԸՆԴԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՒՆ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	109	27.5
Փարիզ » Ֆր.	23	02 1/2
Վիէննա 3 օրուան Ֆլոր.	11	02 1/2
Պերլին չէք Մարք.	18	55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓՈՒՐԷ 9 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմ. Բ Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C »	27	95
» » D (Բացուած »	25	82
» » D (Գոցուած »	25	75
Բուլմելրի երկաթուղի »	139	06
Բրիտիշիզ »	491	25
Մարսային Պարտաձուղք »	516	56
Սմանիկէ »	477	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	1487	50
Պանք Օթոման (անուանկոն.) »	710	94
Պանք Ֆրանսական 3 % »	102	27
» » 4 1/2 % »	107	20
» Իտալական »	88	90
Բրէտի Լիոնէ »	830	—
Բրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Բոնդուան տ'Էսբրոյ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3260	—
Եգիպտական Միացեալ »	524	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	275

ՎԻԵՆՆԱ 9 Օգոստոս		
Բուլմելրի երկաթուղի Ֆիորին	74	50
Օսմ. Ռէժի »	233	30
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	121	80
» Փարիզի »	48	—

ԼՈՆՏՈՆ 9 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	50
» » B »	43	75
» » C »	27	63
D (Բացուած »	25	50
D (Գոցուած »	25	40
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշիւ բեալ.	— —	—
» » 1894 3 1/2 % (Եզպ. Հրկ.տ	— —	—
Պանք Օթոման (Վճարեալ) »	18	25
Այտրնի երկաթուղի »	14	—
Միացեալ Եգիպտական »	103	75
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »	107	12
Պանք Հելլենական 5 % »	33	75
» » 4 % »	33	75
Գուլկոր. Փոխառ. 6 % »	— —	—
» » Նոր 6 % »	92	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	387

ՊՈՒԼԻՆ 9 Օգոստոս		
Օսմ. Փոխարկելիին 1888ի Մարք	99	—
Բուլմելրի երկաթուղի »	136	12
Անատոլուի երկթ. 1/4 Պրպղմ. »	95	70
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	410
» Փարիզի » 3 ամիս	80	35
Սակեղոնիոյ երկաթուղի	— —	—

Հայրենիք եւ Տնտեսութիւն լրագրաց եւ կրկնատարի գրասենեակի ոսմսարարութիւն ան ամեն ոյր դերու հմուտ լիովին վարպետ ած ը, պատրաստ է թէ՝ իրազատաց եւ կամ ի Պոլիս պաշտօնատան ընել. վրմիկ խմբագրատան ն.։ 379 2-3

ՏԱՄԱՏԵԱՆ ՈՒ ԹԱԹԱՐԵԱՆ

ՄԹԵՐՈՒՆՈՑ

ԳՈՆԵԱՔԻ ԳԻՆԻՒ ԵՒ ՋԱՆԱՁԱՆ ԸՄՊԵԼԵՑՈՅ

ԱՐԱՆՑ ԳԻՆ ԵՒ ԶՕԳՈՒՄՔ

Մի միայն խոշոր յատկապէս պատրաստաւոր գինի և գոնեալ թէ չիշերով եւ թէ տակաւով կը փաճառուին չափաւոր գներով. ԶԱՀԱԹԻԱ, ՓԷՐՇԷՄԻՊ-ՓԱՁԱՐ, ՇԱՀՈՒՍԱՐ ՓՈՂՈՑ թիւ 37 մթերանոցին մէջ (Պանք Օթոմանի Նախորդ շէնքին եւ Մանուկեան տպարանի կից)։

375 3—50

Օ Զ'ՕԼԻՎԻԷ Տ'ՕՐԻԱՆ

ՄԹԵՐԱՆՑ, ՄԱՐՏԱՔ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԸՆՏԻՐ ՆՈՄԱՐԵՂԻՆԱՑ

Մի՛ շկիսլէի ճշմարիտ տպրակի Զէքը Գին 7 1/2 19. Կալաթա, Օսմ. Պանքայի կից, Մեսրէսէ փողոց. 19

Ուղիղ կշիռ, յատկաւոր գին, ապրանքները կը ղրկուին, քաղաք թէ գիւղ, մինչեւ տուն։

Վճա մանց դիւ ուն թիւն 333

ԴՈՒԳԴԻԳԻՈՆ—ՇՈՒՐՈՒՄՈՒՏՈՒՆ

«Օ ՔԱՄԵԼԻԱ»

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔՔԷՔ ՔԱԼԵՐԸՄ ՓՈՂՈՑ ԲՐԱՄՈՒԷՅԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ՄՕՏ ԹԻՒ 105

Գ. Գ. Ա Նօ իրօ եւ Ա. Քալիոտիս պատրաստ ունի, ծանուցանել հասարակութեան թէ նոր ծախքեան մը եւ շարաբառուն մը (Բ.ԴԻՒԼԻԴ—ԲՈՒՆԻՓԻԼԻՈՒ) մը հաստատած են

ՕՔԱՄԵԼԻԱ

անուն տոն։ Եւրոպոյ յատգոյն շարաբառունները եկան շարքեր, հարտիրի եւ կնոջերի պիտոյն ինչպէս մամ, պալ ե ան պիտոյք հրեկոյթներու համար։ Ցանկանալ ուրիշներ արագ ու փութով կը կատարուին։ Իրենց հաստատութիւնը յանձնարարելի է հիւրերու լաւ ճաշակովն ու գիներու համեստութեամբ։

Տէրերը կը յուսան ուրեմն թէ պիտի բաշխուին հասարակութենէն։

363 3—13

ՏՈՔԹՈՐ ՎԱՐԴԱԶԱՐ

Հիւանդ կ'ը գունի ամեն օր ժամը 8 էն 10, իւր տունը, Ռե ա Փիւշիր Բաղտար թարու թիւ 2։ Ամեն առաւօտ կայցելի Գումգափու Զարիֆեան գեղարանը։ Երեքշաբթի օրերը մրի։

Թիւ 324 25—30

A LA SORBONNE DE PARIS

ԿԱԶԱՑԻՆ ԸՄՊԵԼԵՑՈՅ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՔԱՐՇԱԼԱՆ ՓՈՂՈՑ, 17

Գ. Լ. Շոր, տէրն այս գործարանին, պատրաստ ունի ծանուցանել արգոյ հաւասարեան ՄԷ պատուհանի կազային ըմպելիները իր գործարանին մէջ պիտի պատրաստուին գաւառ ջուրով, գերմանական հռչակաւոր բրոֆիլսորին դրութեան համեմատ։ Հասարակութիւնը կը դիմուի բուրն օգտագործել այս նոր ապրանքներուն։

Լ. Շոր կազմակերպեր կը գտնուի ի Բերա-Բալլար, Սրանիտ Քափէ, ի Բանիսրա երանկ, Բարքի քով եւ այլ։ Տուն այլ կը գրուի։ 320 17 26

CUNARD ՇՈՒԵՆԱԻԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մոդոտէ չոգենաւը նաւապետ Պ.բրաու, հասաւ և չուտով պիտի մեկնի դէպ ի Լիվերբուլ։

ՍԳԻԴԻ ՄՕՌԻՒ ՁԱՆ ՍՇԱՐԱԿ

Եղբարք, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայր Ազգ եւ Պոռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքերս կարող եմ փոխել ընել, այլ համամայն ուրիշներուն իրարերուն եւ այն թշչալոյ որոց պաշտօն յանձնեցի փոխել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այսուարեմ որ մեր Մօրիս ծկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս պատաբաժան գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաստատած է, մասնաւորապէս այդ յաչող պատրաստութեան մէջ։ Տ.Ս.Ս.Մ.ԱԼՊՈՒՆԷՆԻՆ ՇԱ Բժշկ Վեր. Սալիանին

ԳԱՐԵՌՈՒ ԱՁ

Օ ՖԱՊ'ԻԳ ԲԷԻԻՆԻ

ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ - ՀԱՄԲԱՅ, ԹԻՒ 350 (ՊՕՆՄԱՐԵՂԻ ԿԻՍ)

ՄԵԾ ԼՈՒՐԵՏԱՍԱՐՈՒՆ

Սկսեալ 19/2։ Յուլիս երկուշաբթի օրէն, մինչեալ վաճ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. Ռուբ. 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ձեռնուց համար։ 326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միլնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապրովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՍԱՎՕՆ ՄԵՏԻՔԱՄԵՆԹԷՕ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԵԿԵԱՆ ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՕՃԱՌ, անխուսափելի մորթի փչորիներու, որքինի (թէմրէյի), եռբորի և մորթի ամեն տեսակ հիւանդութեանց։

ՍԱՎՕՆ ՍԻՒՖԻԹԻՌԷՕ՝ յօդային ցաւերու համար։

ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՕՔԼՕՌԻԻՌ ՏԻՏՈՒԱՌԻՒՌ՝ մորթի ամեն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՎՕՆ Ա. ԼՈՒՍԻՏ ՖԷՆԻՔ, որ յանձնարարուած է իբրեւ պահպանող տարրախիկ հիւանդութեանց, ինչպէս են քոլերա, նեխական տենդ։ Կը գործածէ մորթի անկանոն արտաշնչութիւնները։

ՍԱՎՕՆ Օ ՊԻ-ԲՈՐԻՒՌ ՏԻՏՈՒԱՌԻՒՌ՝ սնդիկով պատրաստուած բոմատներուն տեղ կը բռնէ՝ մորթին վրայ աճող վիջատները ջնջելու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղարանաց մէջ։ 4

ՏՈՒԲԹ. Բ. ԵԼԴՐՕՐԻԼՕ, ակնաբոյժ, որ Աթէնքի ակնաբոյժական հիւանդանոցին բրիներին մէջ Ծառայած է իբրեւ օգնական, որ հայերէն կը խօսի և որ ապա երկարօրէն ուսումնասիրած է աչքի հիւանդութիւնները Բարիզի, Լոնտոնի, Հայտելբերկի և Վիեննայի ակնաբոյժական բրիներուն մէջ, մեկնեցաւ Կեսարիա հատատաւուցաւ մոյսրաքաղաքիս մէջ։

Ակնարուժական խորհրդակցութիւնք և գործողութիւնք ամեն օր, կէս օրէն ետք ժամը 1էն 4, Թէփէ-Պաշի, օթէք Ռուսական դէմը, թիւ 1։

Այնեն առաւօտ կէս օրէն առաջ ժամ 10—12 հիւանդ կը նայի Բաքալիատէս դեղարանն Ղալաթիա, Բարաքէօյի հրապարակ։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանուին։ 26—39

ՈՍԿԻ ԱՍՏՂ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ. Մուլեան Դպրոցական հրապարակ, 32, ԲԵՐԱ. Բաֆի Սրսանթան, Բերա մեծ փողոց։ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄ ոսկիներ, ոսկերու, պարանոցներ, սպարանոցներու եւ հարսանիքներու՝ բարարն ու գիւղը։

ՄԻԱԿ ՏԷՐ 600 անգէ աւելի սեղանի արծաթէ ամբողջ սպասներ։

ՄԱՍԵԼԻՏՏՈՒԹԻՒՆ՝ սեղանի պերճ սպասուց, սեղանամանեներ եւ բիւրեղէ նուրբ առարկաներ, վարձու կը տրուին ծածկոյթ եւ խոհանոցի անօթներ։

ՍԵՂԱՆԱՅԱՐԱՐՔ, վա պիտներ, ծարտար ծաղաքարներ ու պաղաքարներ, իր հաստատուած Աթան կողմէ բանուած։

ԽՈՀԵՓՇՇՈՒԹԻՒՆ արեւելեան ու եւրոպական դրուագեան։ 876 3—27

ՊԱԶԱՐ ՌԻԻՍ

Ալեքսէր Իլիաս և Ընկ.

447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451

(ռուսական դեղարանատան քով)

Մանուսրապէս կը դտնուին՝

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Զորցած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Օրբիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած վարուզգ— Հաճարի հաց— Պաքսիմատ— Պիսքիւի—Անուշեղէն—Թէյ։

Մէջ պէսպէս-Ինիւն պահածոյ ռոսթելիա Վստակ և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գէն

Մաս.—Պազար Ռիւսը չաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

ՇՈՒԳԵՆԱՅՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ՝ Ընկ

Մարսիլիայէ և Պաքու-Ֆ ՁԻԼ-կանոնաւորապէս բեռնով

Մինչդէպ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Օգոստ. 13էն (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ռ-ղղակի և արագ ռ-ղէ-ղրգ-ՐԷ-ն Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմելու գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԷՊՈՒԼ

133 Մուսմնէ փողոց թ. 108

ՄՈՍ

ՇՈՒԳԵՆԱՅՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբոլ, Պորտսիթ, Մէնչէսթրսանի և Սէ-Ծոդի ֆէջէ-բոնոդ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Անսիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպեր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Տարոս	3000	Ոֆինրս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ.

Ուխթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

330 31, Ճէյմս Սդրիտ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՄԱԹԻՔՕ de ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԴՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՎ ՆԵՐԱԲԿՈՒՄ

Մի միայն Բերբի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս նեռարկում մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ վիզատապները։

ՔԱՐԵՒԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Նեխուսափելի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բնեկնոյլոյծ խէժի քարթիւները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ 3

ՏԻՐ. Ա. ԹՈՒՋԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատել 1852	ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ	Հաստատել 1852

Մասնագէտ առանց քաշուելէ լիովի արհեստական ատամներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ագամանդ և մետաղով լցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

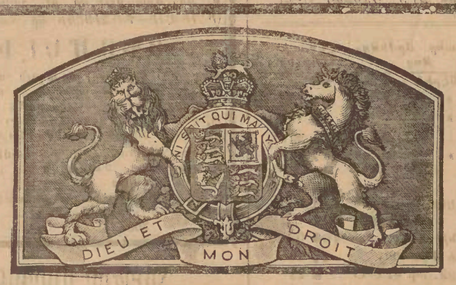

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ.

ՖՈՆԹԱՆԱ

ԵԱՐԱՆԳ ՖԻՐԱՆՅՍ.

340 ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԿԷ ԾՈՒԱՅԻ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻԻԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իրացնելին է։

Վաճառասեղին դեղարան Լագրուա, 79, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻԱՍՈՒԹՈՎ ձեռամբ

CHles FAY, Parfumeur

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀԲԱՐԷ

Դ.Ս.Լ.Ա.Թ.Ս., ՍԱՆՏԵՂԾԱԼԱՐ, ԹԻՒ 166

ԴՍԲԱՆԼԷՂԻ ՖԻՐՈՒՆԻ ԴԻՄԱՐ

Մէհրաբէ տունը կը ծանուցանէ ազգով հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ եղանակի բազմաթիւ նիւթեր ընդունած է։

Մէհրաբէ տունը կանոնաւորութիւն չտալով փայլուն ծանուցումներու, կը խնդրէ միայն ազգոյ հասարակաց թեմէն որ իր վաճառատունն այցելեն՝ գիներուն չափազանց ածուութեանը համոզուելու համար։ Աւասիկ բանի մը նիւթերուն գիները։

1 Կտաւէ սփռոց 6 հոգիի համար	զրշ. 7 1/2	12 Կտաւէ Աշշկինակ էրիկ մարդու	զրշ. 10
1 Գուլաւոր » 6 » »	» 12 1/2	12 » » կանանց	» 12 1/2
6 Կտաւէ անձեռոց սեղանի »	» 12 1/2	1 Մէտաքէ Աշշկինակ, ֆիւլոն կամ մարբոն, ճերմակ կամ գունաւոր	» 12 1/2
12 » » Թէյի »	» 10	6 Թշկնկ. հնդիկ մետաքէ բանուած	» 12 1/2
5 » սրբիչներ կամ Մարիշ Ֆուէլա	» 12 1/2		
1 Էրիկ մարդու շապիկ կտաւէ օձիքով և Մանչոնցներով	զրշ. 12 1/2	3 Ճերմակ փորձշկ. կտաւէ օձիքով	զրշ. 12 1/2
1 Նապիկ կանանց՝ մեռաքով բանուած	» 12 1/2	6 Զոյգ գծաւոր գուլպա ֆիլոտէքս	» 12 1/2
2 Ֆիլոտիքս ֆանէլա արանց ու կնց.	» 12 1/2	3 » գունաւոր կամ գծաւոր գուլպա	» 12 1/2
1 Ֆաւէլա կրկին կու ծրով, տոքթոր ժակէրի զրուծամբ	» 12 1/2	1 ժամացոյց կամ զարթուցակ ամերիկեան զրուծամբ	» 12 1/2
		1 Շրշ օ տը բօլոնը ժէլ եղրարը	» 12 1/2

Ամիսի զատ զանազան անուշահոտութիւնք, սեղաններու ծածկոց, ֆիլոտէ սէ ու մետաքսէ զուլպաներ, փողկապ եւ ուրիշ շատ նիւթեր, խիստ ժան գիներով։ 38—40

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԵՆ Ջ.ՈՒՏ ԻՒՂ

Իւրաքանչիւր ոք շուկ և տարեկան

Գործարանաւոր ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ԲՈՒՆԻ, Ի Նիւ-Եորք։

կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթու ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի, էքոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշտերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաուլութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Թմիշկինները ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԲԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ռուբ. 8,000,000
Պահեստի Դրամ	» 10,028,000
Տարեկան հասոյթ	» 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու

1895 Յունիս 26 | Հ. Տ. | երկուշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 6 Ճամբ. Առտու	Թ. 34 Խառն Առտու	Թ. 8 Ճամբ. Առտու	Թ. 10 Ճամբ. Առտու	Թ. 12 Ճամբ. Առտու	Թ. 14 Ճամբ. Առտու	Թ. 16 Ճամբ. Առտու	Թ. 18 Ճամբ. Երկն.	Թ. 36 Խառն Երկն.	Թ. 20 Ճամբ. Երկն.	Թ. 22 Ճամբ. Երկն.	Թ. 24 Ճամբ. Երկն.
Բարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	10 40	11 —	1 10	2 15	3 25	4 15	5 5	6 35	7 30	9 35	10 30	11 35
Հայտար Փաշա	ժմնմ.	11 5	11 25	1 35	2 40	3 50	4 40	5 30	7 —	7 55	10 —	10 55	12 —
	մկնմ.	11 12	11 45	1 45	2 48	4 —	4 45	5 40	7 10	8 10	10 7	11 5	12 8
Բրզզլը-Թօբրաք	»	11 19	— —	1 52	2 55	4 7	4 52	5 47	7 17	8 19	— —	11 13	12 15
Ֆէնէր-Եոլու	»	11 25	— —	1 56	3 1	4 11	4 56	5 51	7 21	8 24	10 16	11 18	12 19
Կէօզ-Թէփէ	»	11 30	— —	2 1	3 6	4 16	5 1	5 56	7 26	8 30	— —	11 24	12 24
Էրէնքէօյ	»	11 36	12 2	2 5	3 9	4 23	5 4	6 1	7 32	8 37	10 24	11 30	12 29
Պօսթանճը	»	11 45	12 12	2 13	ժմն.	4 31	ժմն.	6 10	7 41	8 47	10 31	11 42	12 38
Մալթէփէ	»	11 58	12 26	2 25	—	4 42	—	6 22	7 53	9 —	10 41	11 53	12 49
Բարթալ	»	12 9	12 42	2 37		4 55		6 35	8 6	9 16	10 52	12 5	1 1
Բէյնտիք	ժմնմ.	12 17	12 52	2 45		5 3		6 43	8 14	9 26	11 —	12 13	1 9
	մկնմ.	— —	1 2	— —		— —		— —	— —	9 38	— —	— —	— —
Թուզլա	»		1 27							10 3			
Կէյպէք	»		1 51							10 30			
Տիլ-Խաքէյէսի	»		— —							10 56			
Թավշանճիլ	»		2 25							11 10			
Հէրէքէ	»		2 43							11 31			
Եարբմա	»		3 4							11 54			
Թիւթիւն-Զիգիլէք	»		3 18							12 10			
Տէրինճէ	»		3 29							12 22			
Իզմիտ	ժմնմ.		3 44							12 38			
	մկնմ.		3 59										
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»		4 38										
Սաբանճա	»		5 11										
Ատա-Բազար	»		5 38										
Կէյվէ	»		6 27										
Աք-Հիսար	»		6 53										
Մէքէնէ	»		7 28										
Լէֆքէ	»		7 58										
Վէզիր-Խան	»		8 36										
Պիլէճիք	ժմնմ.		9 20										
	մկնմ.		9 32										
Բարաքէօյ	»		10 44										
Պօզճիք	»		11 25										
Ին-Էօնիւ	»		12 12										
Զուբուր-Հիսար	»		12 42										
Էսկի-Շէհիր	ժմնմ.		1 20 իրկն.										

6 18, 36, 20 Թիւ կառախումբերը Ֆէնէր-Պաղչէի ճամբուն վրայ Ֆէնէր-Պաղչէի կառախումբոյ հետ պիտի հաղորդակցին։

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ՔԷՕՓ-ՀԱՆԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ — ԿԱՅԱՐԱՆ	Կարգ. Թ. 22 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԴԱՐՁ — ԿԱՅԱՐԱՆ	Կարգ. Ժ. 221 Խառն 6 Երկն. Ժ.	Վ.
Էսկի-Շէհիր մեկն.	1	—	Քէօթահիա մեկն.	7	34
Կէօթէ քրսրք »	2	—	Ալանտոնտ »	8	16
Սապանճը բրնարտ	3	4	Սապանճը բրնարտ	9	20
Ալանտոնտ »	4	14	Կէօթէ քրսրք »	10	16
Քէօթահիա ժմն.	4	40	Էսկի-Շէհիր ժմն.	11	14

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտու	Թ. 3 Ճամբ. Առտու	Թ. 5 Ճամբ. Առտու	Թ. 31 Խառն Առտու	Թ. 7 Ճամբ. Առտու	Թ. 9 Ճամբ. Առտու	Թ. 11 Ճամբ. Առտու	Թ. 13 Ճամբ. Երկն.	Թ. 15 Ճամբ. Երկն.	Թ. 17 Ճամբ. Երկն.	Թ. 33 Ճամբ. Երկն.	Թ. 19 Խառն Առտու
Էսկի-Շէհիր	մկնմ.											9 45	
Զուբուր-Հիսար	»											10 24	
Ին-Էօնիւ	»											10 58	
Պօզճիք	»											11 35	
Բարաքէօյ	»											12 11	
Պիլէճիք	ժմնմ.											1 1	
	մկնմ.											1 11	
Վէզիր-Խան	»											1 50	
Լէֆքէ	»											2 29	
Մէքէնէ	»											3 3	
Աք-Հիսար	»											3 31	
Կէյվէ	»											3 58	
Ատա-Բազար	»											4 54	
Սաբանճա	»											5 12	
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»											5 41	
Իզմիտ	ժմնմ.											6 18	
	մկնմ.				10 5							6 33	
Տէրինճէ	»				11 3							6 49	
Թիւթիւն-Զիգիլէք	»				11 4							6 59	
Եարբմա	»				11 32							7 14	
Հէրէքէ	»				12 5							7 40	
Թաֆչանճիլ	»				12 19							7 53	
Տիլ-Խակէլէսի	»				12 30							— —	
Կէյվէ	»				1 2							8 34	
Թուզլա	»				1 27							8 57	
Բէյնտիք	ժմն				1 50							9 19	
	մկնն.	10 35	11 38	12 33	1 58	3 40	5 36	7 32	9 5	9 27	11 11		
Գարթալ	»	10 44	11 47	12 44	2 10	3 49	5 45	7 41	9 15	9 43	11 20		
Մալթէփէ	»	10 55	11 59	12 56	2 27	4 1	5 57	7 54	9 26	10 1	11 31		
Պօսթանճը	»	11 5	12 11	1 7	2 41	4 12	6 9	8 5	9 37	10 15	11 41		
Էրէնքէօյ	»	11 14	12 18	1 19	2 52	3 27	4 22	5 14	6 19	8 15	9 46	10 30	11 48
Կէօզթէփէ	»	11 18	— —	1 23	2 56	3 31	4 26	5 18	6 23	8 19	9 50	— —	11 52
Ֆէնէր-Եոլու	»	11 23	— —	1 28	3 2	3 36	4 33	5 23	6 28	8 25	9 55	10 40	11 57
Գըզըլ-Թօփրաք	»	11 27	12 26	1 32	3 6	3 40	4 38	5 27	6 32	8 29	9 59	— —	12 1
Հայտարփաշա	ժմնն.	11 33	12 32	1 38	3 13	3 46	4 44	5 33	6 38	8 35	10 5	10 49	12 7
	մկմ.	11 40	12 40	1 45	3 25	3 55	4 50	5 40	6 45	8 42	10 15	11 5	12 12
Բարաքէօյ Կամուրջ	ժմնն.	12 5	1 5	2 10	3 50	4 20	5 15	6 5	7 10	9 7	10 40	11 30	12 37
												իրկն.	

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 122 Խառն Առտու Ժ.	Վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկ.	12	—
Գզ-Բունար	»	12	49
Այրի-Գէօյ	»	1	32
Գէյլիկ-Ախբը	»	2	20
Մարը-քէօյ	»	3	3
Գիչէր	»	4	29
Մազբլար	»	5	14
Գէյլիբ քէօբրիւ	»	5	57
Օլանար	»	6	52
Մալիքէօյ	»	8	12
Սընճան-քէօյ	»	9	13
Էնկիւրիւ	ժմն.	10	8
		իրկն.	

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 121 Խառն Առտու Ժ.	Վ.
Էնկիւրիւ	մեկ.	1	3
Սընճան-քէօյ	»	2	30
Մալի-քէօյ	»	3	39
Բ. լայոլը	»	5	16
Գէյլիբ-քէօբրիւ	»	6	6
Մազբլար	»	6	39
Գիչէր	»	7	26
Մարը-քէօյ	»	8	30
Գէյ ի-ախբը	»	9	36
Այրի-քէօյ	»	10	30
Գզ-Բունար	»	11	7
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	11	54
		իրկն.	

ԹՎԱԿԱՆՈՎ ԳԻԾ

ԹՎԱԿԱՆՈՎ ԳԻԾ